

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Collectarvm, & Gabellarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

Collatio Beneficij tanquam vacantis per priuationem,
an valeat si sit facta pendente tempore,
appellationis.

- 1 IN facti contingentia respondi non fuisse validam ta-
2 lem collationem ex eo quod gesta pendente tem-
pore decem dierum a die sententiae, qui dantur ad
appellandum sunt attentata, & via attentatorum re-
3 uocanda, perinde ac si fuissent gesta appellatione,
pendente, paria enim sunt esse appellatum, vel esse
infra decem dies ad appellandum etiam quo ad at-
tentata reuocanda, vt est text. in dict. cap. non solum
in princip. & glosa magistr. in l. ex iudiciorum ff. de
accusation. quam singularem dicit Corfett. in sing.
suis in verbo appellatio incip. item operatur, & com-
muniter approbatur tradit Francisc. Marc. in decif.
Delphinal. quest. 760. & glos. in leg. prima. ff. nihil
nouari appellation. pendens. & etiam Vin. commun.
opinion. lib. secundo, opinion. 30. incip. attentata
in secunda ampliacione, & post dictam glos. Alexan-
der in consil. 99. Visis; libro quinto, & tradit Mil. in
verbo attentata pendente tempore folio 29. & in
verbo appellationis tempus, & ibi addition. fol. 12.
pro qua est etiam decisio Guid. Pap. 74. in causis
ciuilibus, & Capic. decisio. 167. numero secundo,
4 vbi inquit quod etiam est de Stylo Magnae Curiae
Neapolitanae vt intra hos decem dies sententia, aut
decretum Magni Consilii non mandetur executioni,
& tradit Lap. allegation. 2. numero septimo, & Fran-
cisc. Marc. in decisione 271. in fin. Ruin. consil. 75.
quantum, numero secundo, libro quinto, & consil.
172. circa, numer. decim. libro quarto, & Maran-
ta in Speculo question. secunda, tertiae partis sextae
partis princip. numero 162. post Alexandr. in leg.
tertia, §. si ferus ff. de acquirend. possessione, & Bald.
& alios, de quibus per supradictos Doctor. Crot. in
consil. 7. in causa, num. 23. col. 4. & Didac. Practica-
rum quest. cap. 23. numero 2. vers. tertia interpre-
tatio, vbi post alios pariter testatur glos. in dicta l. ex
iudiciorum communiter teneri, & per Ioann. Bapt.
de Afin. qui quam plures vltra praallegatos ad id ci-
tat. in sua praxi iudiciorum, §. 31. cap. 2. in tertia li-
mit. princ. per tot. & Grat. in consil. 16. visis, nume-
ro sexto lib. 2. & pro regula quando sumus in casu,
in quo liceat appellare est hodie Decif. in Recoll.
A. Augustini tertia, quae incip. cum Andreas, & ita
etiam fuit tentum in vna Tolerana Cappellaniae co-
ram Oradino sub die 9. Iulii 1567. quod praesentatio
5 institutio. Et supradicta procedunt non solum
in causis ciuilibus, verum etiam in criminalibus, vt
est decif. Guid. Pap. in causis, & alia Franc. Marc.
quest. 907. num. 2. & est decif. Put. 414. incip. eadem
die lib. 3. vbi quod si lata contra aliquem sententia
6 priuatoria, & pendente termino ad appellandum,
capta sit possessio, talis possessio dicatur attentata,
& regulam tenet etiam Aegid. Bos. in praxi crimin.
in tit. de appellat. sub num. 3. vbi quod etiam tertius
potest pro condemnato appellare, & propterea ban-
7 nitus pendente tempore ad appellandum non po-
test impunè offendi, vt est verior, & magis commu-
nis opinio, de qua testatur Blanch. in sua Pract. cri-
min. fol. 100. num. 111. in cap. in quo tractat, an
ignorantia excuset a delicto, vbi plures, & authori-
tates, & iura ad hoc adducit, idemque post eum te-
nuit etiam de communi opin. attestans Iul. Clar. re-
ceptorum sententiarum lib. 5. in §. homicidium col.
trigesima octaua, vers. successuè quæro fol. 31. ita
vt mirum videri possit, quod Viuius commun. opin.
lib. 2. opin. 30. incip. Attentata in secunda ampli-
at. vers. secus in criminalibus, attestatus fuerit ex eodem
Blanch. dict. num. 111. magis commun. & veriorem
opin. esse, quod bannitus pendente tempore ad ap-
pellandum possit impunè offendi cum contrarium

Aloyf. Ricc. Praxis. Pars III.

expressè firmer. Blanc. in lib. meo, vt supra dictum
est, quod tamen limita duobus modis. Primo, vt non
procedat hoc de consuetudine Parliamenti, & aliarum
Curiarum Delphinatus, vt idem ibid. & per Franc.
Marc. dict. decif. 907. & etiam de consuetudine sta-
tus Mediolani, vt dicit idem Clar. vbi supra. Secun-
do nisi essemus in confesso, & conuicto, tunc enim
dicti decem dies non expectantur. Guid. Papa dicta
decif. 74. Et pro hac ampliacione, & hac secunda il-
lius limitacione facit dicta decif. A. Augustini tertia,
quae incip. cum Andreas, vbi voluit, quod collatio fa-
cta de beneficio illius, qui fuerat condemnatus pen-
dente hoc tempore, non valeat, si talis condemnatus
potuit appellare, prout non potuisset appellare in ca-
su suo ex eo, quia ille erat confessus, & conuictus sal-
tem praesumptiue, ex quo ille carceres fregerat. Vnde
de ex illa decif. potest colligi etiam ampliatio ad
hanc secundam limitationem, vt procedat etiam si
quis sit conuictus, aut confessus praesumptiue. De-
clara etiam hanc ampliacionem, vt quamuis illa de
iure sit vera, & communis, de consuetudine tamen,
minimè obseruatur, vt habetur per Iul. Clarum in
sua Practica criminali, quæst. 96. in princ. vbi, & de
communi opin. supradicta, atque de illius in obser-
uantia attestatur; propterea, & possessio capta infra
hos decem dies sit attentata, & dixit Put. in Recoll.
9 suis p. 2. decif. 96. quod impetratio beneficij, tan-
quam vacantis per priuationem non valeat si sit facta
pendente tempore ad appellandum, quod ipsum in
eisdem terminis firmavit Chiffan. decif. 1. incipit
termino ad appellandum, vbi refert, ita etiam alias
fuisse tentum in alia Barchinonen. coram Marcello,
& motus hac regula consuluit alias Andr. Barbat. in
consil. visis dubiis col. fin. vers. ad octauum, num. 13.
lib. 3. quod si quis fuit ab excommunicatione abso-
lutus, & pendente tempore ad appellandum ab hac
absolutione ille fuerit per Iudicem publicatus abso-
lutus, talis publicatio debet tanquam attentata re-
uocari, quod dictum, licet prima fronte videatur
10 posse admitti, in rei tamen veritate nullo modo vi-
detur tenendum, quoniam si pendente hoc tempore
potest ferri excomm. & insuper pendente etiam ap-
pellatione, vt dicit Langell. in c. 12. de attent. appell.
pendent. in 23. limit. princip. non video, quare pu-
blicatio absolutionis, quae est fauorabilis, vt in dicta
23. limit. num. 6. non possit fieri pendente tempore
ad appellandum cum absolutio fiat, etiam post appel-
lationem interpositam, quod est magis iur. vulgar.

PRAXIS COLLECTARVM, & Gabellarum.

RESOLVT. CXXXII.

- 1 Clerici, Ecclesiae, & monasteria, & personae Ecclesiasti-
cae, sunt immunes à collectis.
- 2 Hospitale gaudet priuilegijs Ecclesiarum, quando fun-
datum est auctoritate Episcopi.
- 3 Hospitale dicitur etiam religiosum, quando habet an-
nexam Ecclesiam, vel exercentur iura Episcopalia.
- 4 Hospitale fuisse fundatum auctoritate Episcopi praesu-
mitur ex signis.
- 5 Post mortem fundatoris Episcopus potest visitare hospi-
tale, quod non est religiosum.
- 6 Hospitalia quaelibet subdita sunt Episcopis quoad visita-
tionem, & executionem voluntatis fundatoris.
- 7 Hospitalia collectantur.
- 8 Hospitalia non tenentur ad Gabellas, etiam si vendant.

F 3 An

An Hospitalia teneantur ad collectas,

Vera est iuris conclusio, quod Clerici, Ecclesia, & Monasteria, & Ecclesiastica persona immunes sunt à collectis, & tributis tex. in capit. aduersus, de immun. Eccles. c. quamquam, de censibus in 6. c. clericis, & c. fin. de immunit. Eccles. in 6. c. 1. de censibus in 6. Clem. vnic. de immunitat. Eccles. text. in l. placet, C. de sacrosanct. Eccles. & in authent. item nulla communitas, C. de Episc. & cleric. & concordat lex 54. & l. 56. & l. 52. tit. 6. p. 1. & l. 3. tit. 3. libro 1. l. 11. & l. 2. eodem lib. 1. noua recopil.

Ampliat hanc conclusio, vt procedat in hospitalibus, ita Auend. in cap. 14. numero 32. hospitalia enim gaudent priuilegijs Ecclesiarum ex Soc. in l. rem, quæ nobis, versic. 2. dubitatur, ff. de acquir. poss. & ex Felin. latè in cap. de quarta de præscript. & plura congerit Anton. Gabr. in suis communib. libro 6. tit. de pia causa, conclus. 2. per totam, & Menoch. in tract. de recuper. remed. 15. a num. 22. cum sequentibus, latissime Mascardus in tract. de probat. 2. parte conclusio 369. per totam, intellige tamen secundum supradictos id esse verum, quando hospitale publicum fundatum est Episcopi autoritate, quia tunc est locus religiosus, & cognoscitur esse locum religiosum ex eo, quod habet Oratorium, & Ecclesiam annexam, cum altaribus, & campanili, & vbi publice diuina celebrantur, & homines sepeliuntur, tunc enim ex his arguitur fundatum esse Episcopi autoritate; cognoscitur etiam ex eo, quod Episcopus in eo exerceat iura Episcopalia, & ex alijs, de quibus per Mascar. vbi sup. & per Petrum de Vbaldis de Perusio in tract. de quarta Canonica q. 1. per totam. Aduerte tamen ne erres, quod licet hospitale non habeat Ecclesiam annexam, nec altaria, aut campanile, si sit fundatum autoritate Episcopi, aut alterius cuiuslibet Ordinarij est locus religiosus, & gaudet priuilegijs Ecclesiarum, vt est text. in cap. ad hæc, & ibi Abb. de religiosis domibus, si tamen non haberet Ecclesiam annexam in forma solemnæ Ecclesiæ, non daretur immunitas confugientibus ad Hospitalia, quemadmodum datur confugientibus ad Ecclesiam, & ita colligo, ex Remigio de Gondis in tract. de immunit. Ecclesiarum ampliat. 17. & ita intelliguntur, quæ cum pluribus notat Couarr. libro 2. var. cap. 20. nu. 4. & Ioan. de Vilchis in tract. de immunit. Eccles. numer. 48. fol. 14. tom. 13. tractatum nou. par. 1. & ita semper vidi, & audiui, intelligi, & practicari, & cum hac declaratione debes intelligere, quæ à supradictis notantur in materia hospitalium, omnes enim dicunt, quod hospitale fundatum Episcopi autoritate dicitur locus religiosus, & gaudet priuilegijs Ecclesiarum, secus in fundato autoritate priuata, sequitur Guillel. Rod. in tract. de priuilegijs ad instar, quæst. 4. num. 2. Hier. Preuicel. in tract. de peste, vers. vos scitis, num. 7. Cornel. Benincas. in tract. de paupertate, quæst. 5. num. 44. Bobius in tract. de statutoria vrbis præscription. gloss. 19. num. 202. Petr. Gambar. in tract. de Legat. cap. de potestate Legati circa hospitalia per totum; Selua de beneficijs, par. 1. quæst. 6. num. 10. Ioan. Lup. in tract. de libertat. Ecclesiæ, quæst. 16. num. 7. Lupus de Castella eleganter in integro tract. de hospitalitate, sed hi omnes cum Felin. vbi sup. quasi inter se variare videntur, aliquando enim simpliciter loquuntur de fundato Episcopi autoritate, aliquando verò de fundato autoritate eadem ad hospitalitatem: & Missas celebrandas, & quod habeant altare consecratum publicum, & vbi publice celebretur, & non priuatim, aliquando verò requirunt, quod habeat Rectorem perpetuum, qui instituatur ab Episcopo, & quod non regatur per sæculares, sed ad has conclusio-

nes euitandas vera resolutio videtur hospitale fundatum auctoritate Episcopi simpliciter dici pium, & religiosum, etiam si per sæculares regatur, & non ponatur ibi Vicarius aut Rector perpetuus. Si tamen non constat de tali auctoritate eam præsumimus ex signis supra adductis, quæ tunc necessaria sunt, & si ea non habeat, & per sæculares regatur, erit seculare, & profanum, licet mortuo fundante, quodammodo sit locus pius, & quamuis non sit locus religiosus gaudet tamen priuilegijs piæ causæ, & Episcopus illud poterit visitare ad effectum, vt videat si ibi omnia secundum voluntatem fundatoris fiant, Et bona consumantur in hospitalitate, & non in rebus profanis, ex allegatis à Paris. conf. 34. lib. 4. in fin. Si verò sit fundatum Episcopi autoritate, & habeat Ecclesiam, & Rectorem perpetuum, tunc erit beneficium Ecclesiasticum, & erit locus magis religiosus, & gaudebit in omnibus, & per omnia priuilegijs Ecclesiarum, & ab hoc non dissentit Petrus Gregor. Tholosan. in suo Syntagmate iuris vniuersi parte 2. lib. 15. quæst. 28. num. 39. vbi allegat Colum Gumier. in gloss. sanctionis Gallicanæ, hodie tamen vide Decretum Sacrosanct. Concil. Trident. sess. 22. c. 8. & 9. de reformatione, vbi absque vlla distinctione hospitalia sunt Episcopis subdita quoad visitationem, & executionem voluntatis fundatoris, & quo ad redditiones rationum, & sic practicatur; Imò etiam in praxi, excepta immunitate, de qua supra semper gaudent priuilegijs Ecclesiarum quemadmodum, & quælibet pia causa, & sine vlla distinctione collectantur, & in terminis de collectis etiam concordat Felin. in dicto cap. de quarta, numer. 11. & Iulius Ferretus in tract. de gabellis, num. 487. & fol. 23. tom. 12. tractatum nouorum, ex quibus iam perfecte intelliges omnia, quæ de hospitalibus à Doctoribus tractantur, ex quibus infero hospitalia nunquam teneri ad gabellas etiam si vendant, nam si sunt loca simpliciter religiosa suapte natura, vt Ecclesiæ non tenentur ad gabellas, & ita breuiter demonstrat. Lafarte in tract. de gabellis, c. 19. num. 90. Si vero non sunt simpliciter religiosa, sed quodam modo pia, quia ad pias causas instituta mortuo fundatore gaudent priuilegijs piæ causæ, non tenentur ad gabellas.

RESOLVT. CXXXIII.

- 1 Confraternitates non possunt collectari.
- 2 Confratria est homines simul iuncti, cum relatione ad opera pietatis.
- 3 Quando confratria habet hospitale annexum, & confratria est principalis, bona præsumuntur confratriæ, nisi clare appareat bona esse hospitalis.
- 4 Confratria præsumitur principalis, quando Ecclesia annexa sumit nomen a Confratria.
- 5 Bona Confratriæ, & hospitalium, non patiuntur detractionem Falcidie.
- 6 Confratria non soluunt gabellas ex venditionibus suorum bonorum.

An Confraternitates teneantur ad collectas.

Confraternitates collectari non possunt, quia dicuntur loca pia, vt colliges ex his, quæ notat Speculator. in tit. de instrumentorum editione, §. nunc aliqua, numero 62. & latè defendit Petrus de Perusio in dicto tractatu, quæstione secunda, principali, articul. 2. quam cum Ioan. Andr. Decio, Alexand. Gard. & alijs, communem opinionem dixit Anton. Gabriel. vbi sup. conclus. 1. tit. de pia causa, & Tiraq. in tra. de priuilegijs piæ causæ in præf. num. 7. & consuluit Feder. de Senis consil. 3. & alij

& alij plures hanc opinionem tenuerunt, quos recenset Menochius in d. tractatu de recuperand. remedio decimoquinto à n. 25. cum sequentibus, & in proprijs terminis collectarum eam videtur tenere Auend. vbi supra num. 33. Ego tamen licet videam in pluribus locis de consuetudine seruari hanc ampliationem, quo ad collectas, & tributa, & non quo ad reliqua, tamen seruanda est consuetudo, & licet etiam vera sit quando maior pars confratrum est nobilis, aut Ecclesiastica vt Auend. vbi supra dicit hinc casibus seclusis fallam existimo in puncto iuris, dictam ampliationem; Nam Confratria simpliciter sumpta vt ait, Rebus. in tr. de confratriis tom. 2. ad leges gallicas in princ. nihil aliud est, quam congregatio plurium hominum per viam sodalitatís, aut fraternitatis ad opera pietatis exercenda. Igitur illud corpus fictum, & imaginatum, quod vocamus vnuerſitatem, aut confratriam, quoad substantiam, & entitatem nihil aliud est quam plures homines cum relatione ad dictam congregationem, & fraternitatem, & si dicas, quod relatio, aut connotatio, prout logici vocant, est accedens, accidens verò non potest sine subiecto esse, subiectum verò habet esse reale, & per consequens aliquis locus, in quo subiectetur illud accedens, & si ille sit pius, debet esse etiam confraternitas locus pius à denominatione subiecti, ex quibus authores semper considerant confratriam cum hospitali, aut Ecclesia annexa, & ex hoc decepti sunt ad tenendam primam opinionem; Ad hoc respondetur, quod subiectum sunt homines, & confratres, in quibus subiectatur dicta relatio est dicat quod deficientibus hominibus deficient confratria, respondetur quod in actu id verum est, in habitu tamen (quod in potentia manet in agenti) hoc est in superiore, aut eius priuilegijs, ex quibus potest dicta Confratria reduci ad actum aduenientibus subiectis tanquam ex potentia actiua: Vnde Confratria suapte natura non circumscribitur loco, quemadmodum ciuitas, populus, collegium, & monasterium, & in hoc differunt: Restat igitur,

2 Quod confratria est homines simul iuncti sub dicta relatione ad opera pietatis.

Ex qua vera declaratione confratrie inferitur, quod impertinens est indistinctio, quam Menoch. & alij vbi supra faciunt, an confratria sit vnita Ecclesie, aut hospitali, & quid sit principalis confratria, an hospitali, confratria enim per se est ens, & subsistit seculo hospitali, & per se potest considerari, & habere bona tunc enim hæc distinctio procedit, quando ignoratur 3 cuius sint bona confratrie, an hospitalis si enim confratria est principalis, bona præsumuntur eius esse, ex Bobio & Perusino vbi supra, si verò hospitali, è contra, si tamen constaret, cuius sint, nulla distinctio necessaria est, confratria secularium secularis est, non gaudet priuilegijs Ecclesiarum vt (licet non ita declarando) professus fuit Bald. in l. illud, versicul. quid de eo C. de Sacrosanct. Eccles. & in authent. Hoc ius porrectum versic. secundo, quæro quid de rebus, eodem titulo idem in l. id quod pauperibus, C. de Episc. & Cleric. & l. si quis ad declinandam, versic. deinde, queritur eodem titulo. Alexand. vbi Carol. conf. 119. num. 27. lib. 2. & conf. 18. num. 5. lib. 4. & conf. 297. num. 4. eod. lib. & conf. 307. in fin. eod. lib. Soc. consil. 82. lib. 4. Franc. in c. 1. de rebus Ecclesie non alienand. in 6. Parisius eleganter dicit. conf. 34. per totum, Rebus vbi supra num. 8. quos omnes, & alios quam plures in fonte vidi & cum Imol. Cardin. & alijs hanc magis communem, & veriorum opinionem dicit Anton. Gabriel. in d. lib. 6. tit. de pia causa conclusionem prima per totam & Menoch. vbi supra, à num. 30. cum sequentibus. Bobius in loco supra citato; cum igitur confraternitas sit secularis potest collectari, vt aliquo modo sentit Auend. vbi supra. Hæc tamen re-

Aloys. Ricc. Praxis. Pars I II.

solutio limitanda est primo nisi in contrarium existat consuetudo, quæ in omnibus pene locis Hispanie obseruatur. Secundo limitatur quando confratria est vnita alicui hospitali, & Ecclesie, & apparet bona esse illius hospitalis, aut Ecclesie ex supra allegatis. Tercio limitatur ex Petro de Perusio, & Menochio, quando confratria accedit hospitali, tanquam principali, & bona indicantur vt de hospitali, & appellantur bona hospitalis, licet ea confratres administrent, & confratria etiam sumit denominationem ab inuocatione hospitalis ab ipso hospitali, tunc enim bona præsumuntur esse hospitalis, & non collectabuntur; tunc etiam iudicabitur principalis confratria, quando Ecclesia aut hospitali sumit denominationem a confratria, vel est solum pro vñibus confratrie, vel confratria fundauit Ecclesiam, aut hospitali, & ex alijs iudicijs. Quarto limitatur quando bona confratrie in totum consumenda sunt in pias causas, prout in dubio præsumitur, ex Abbate conf. 31. lib. 1. tunc enim licet non sit locus religiosus ex eodem Abbate, erit tamen pia causa, & fraternitas instituta ad pias causas, & bona dicerentur relicta ad pias causas, quæ gaudent priuilegijs bonorum Ecclesiasticorum ex latè notatis, & adductis per Tiraquell. in tr. de priuilegijs pie causæ priuileg. 140. ac proinde non poterunt collectari, tum ex dictis priuilegijs tum etiam ne diminuantur opera pietatis, ob collectarum solutionem, quemadmodum etiam ob eandem rationem non patiuntur deductionem Trebellianicæ, & Falcidie ex l. si quis ad declinandam C. de Episcopis, & Clericis, & ex authent. similiter, & ibi latissime Roma. C. ad legem falcidiam, & non patiuntur alia iura iudicialia ex text. in l. nulli, & ibi Bal. & Salicet. de Episcopis, & Clericis, & quasi in terminis facit tex. in d. l. si quis ad declinandam ibi per aliam occasionem minui, & in terminis facit tex. in authent. de Ecclesiast. tit. si autem hæres ibi. & hæc pluribus tributis fiscalibus prægrauatos, collat. 9.

Ex quibus iuribus etiam inferitur quod ne diminuantur dicta opera pietatis non tenentur etiam dictæ confratrie soluere gabellam ex venditionibus bonorum ad pias causas deputatorum, quemadmodum, licet de confratriis non loquatur in terminis pie causæ tener Bertachin. in tract. de gabellis 8. par. memb. 5. n. 5. & Parlad. rerum quotidianarum, c. 3. r. n. 18. Aluarado in tract. de conſect. vltimarum voluntatum, lib. 2. cap. 1. 2. num. 17. quos omnes refert, & sequitur Lafarte de Molin. in tract. de gab. cap. 20. à num. 61. cum sequ. qui non referunt iura supra allegata, nec rem exactè percipiunt. Nec obstat, quod in quaterno gabellarum non sit pia causa excepta, & quod pia causa gaudeat Ecclesie priuilegijs, nam illa exceptio ad piam causam debet extendi quantumcumque lex loqueretur per dictionem taxatiuam, vt latè fundat Tiraquel. in d. tract. de priuilegijs pie causæ priuileg. 160. per totum alleg. Bar. in l. si constante, q. 19. ff. solut. mat. & alleg. l. illud. C. de Sacrosanct. Eccles. & Angel. Alex. & alios, & alleg. Ant. Abb. & Io. Andr. in c. ex tenore qui filii sint legitim. idque apparet ex l. gabellarum, quæ de Ecclesiis loquitur, quæ est l. 6. & 18. l. 9. Recop. quæ in princip. demonstrat non esse intentionis legislatoris tollere Ecclesiis priuilegia à iure concessa, & extendit ad quascunque Ecclesias, & cum à iure pijs causis eadem priuilegia, quæ Ecclesiis sint concessa, constat aperte non fuisse intentionis legislatoris ea auferendi, cum & Ecclesiis non tollat, & cum pia causæ ad Ecclesias dirigantur, & partes sint Ecclesie, quod ad modo etiam Ecclesie dici possunt. Imo credendum est pientissimum Principem ideo de pijs causis loquutum non fuisse, quia id per se notum erat inter Catholicos, & Religiosos Principes, & quia eadem ratione, qua Ecclesiis noluit præiudicare, eadem etiam credendum est noluisse præiudicare pijs causis.

F 4 tum

tum etiam quia in pijs causis ius canonicum seruandum est in vitroque foro, vt per eundem Tiraq. in d. trac. 163. priuilegio, at verò iure Canonico non inuenitur imposita gabella pijs causis, imò libera sunt ab omnibus exactionibus ex notatis in cap. requisisti de test. & quia in pijs causis diuini tantum, & naturalis iuris habetur consideratio, vt per eundem priuileg. 164. at verò nulla ratio naturalis, nec ius diuinum cogit ad dictam gabellam soluendam, imò manifestè offendit contrarium, & in dubijs etiam pro pia causa indicandum est ex eodem priuilegio 148. & lex generaliter loquens prout est l. 1. dic. tit. 18. non comprehendit piam causam, vt per eundem, cum Rom. Socin. & alij priuilegio 130. ex quibus concludo, quod Confraternitas ex bonis relictis ad pias causas, nec alia pia causa non debet tributa, nec gabellas soluere, & ita semper consului, & vidi ab alijs consultum, & practicum; infertur etiam quod ex annuierarijs, aut bonis capellanis non debet solui collecta, quando tota bona dico fructus bonorum annuierarijs subiectorum debent consumi in ipsis annuierarijs, & nihil remanet possessori, secus verò quando aliquid remanet, & cappellania non est collatiua, & sic intelliges, quare Auendanus dicit dict. cap. 14. num. 33.

RESOLVT. CXXXIV.

- 1 Perpetuò obligati ad seruendum Ecclesiæ sunt exempti à collectis.
- 2 Conuersus, qui mutato habitu offert se perpetuò Ecclesiæ seculari, & manet sub obedientia Abbatis, & tonsuratus incedit, est persona ecclesiastica.
- 3 Hæremita tunc dicitur persona ecclesiastica, & collectari non possunt, quando mutant habitum, regulariter viuunt, & se subiiciunt alicui superiori.

An oblatis, & conuersi teneantur ad collectas.

- R**espondi in facti contingentia negatiuè, quando oblatio est perpetua, & cum obligatione seruendi perpetuò Ecclesiæ: in conuersis regularibus nullam dubium est, quia communiter professionem faciunt, & promittunt tria vota vt alij, ipsi enim omnes sunt de loco Ecclesiæ, vt per Felin. & alios in c. si diligenti, & c. cum sit, & c. postulasti, & cap. 1. de foro competenti, notat Nicol. Felitas in tract. de ultimo, & collectis, p. 4. c. 1. n. 8. alleg. Bal. Aug. & Paul. qui loquuntur de his, qui offerunt se Ecclesiæ cum omnibus bonis suis, de quibus etiam loquitur text. in cap. fin. de successione ab intestat. 8. de oblati, & conuersis loquuntur Nauar. in suo Manuali latino, cap. 27. num. 79. Syluest. vers. excommunicatio 6. quæst. 2. & verbo Ecclesiæ, quæst. 7. Abb. & DD. in cap. non dubium de sentent. excomm. & in cap. vt priuilegia de priuilegijs Redoanus de rebus Ecclesiæ, Rub. 23. num. 64. & de spoliis ad maiorem, num. 67. Stap. de lit. grat. tit. de expectatijs, tit. de varijs modis vacationis, num. 103. Bermondus de concub. verb. quia religiosi, num. 3. Bertachinus de Episcop. par. 3. num. 19. Franc. de Platea de excomm. 42. num. 1. Beatus Antoninus eo tract. de quarta episc. quæst. 17. num. 19. Lupus de hospitalitate num. 19. Franc. de disput. petitorij, dub. 3. Ioann. Lignatio de censuris, num. 6. Curt. de Feud. p. 2. reg. 17. num. 20. Legerier de primogenit. lib. 1. quæst. 24. n. 47. Bart. Bald. & Doctores in Authent. ingressi C. de Sacros. Ecclesijs.

- Et licet isti inter se varient ex eorum dictis collige, 2 quod conuersus, & oblatus, qui se, & sua offert Monasterio, aut Ecclesiæ seculari in perpetuum, & mutat habitum cum promissione non deserendi, & incedit tonsuratus, & se subiicit Abbati, aut alicui Prelato, & ab eo admissus religiosè viuunt, est proprie per-

sona Ecclesiastica, & gaudet priuilegio fori, vnde talis non soluet collectas, nec gabellas ex Julio Ferretto in d. tract. de gabel. num. 556. & si isti faciunt tria vota, vt etiam hodie faciunt in omnibus religionibus absque dubio sunt perfecte religiosi, vt per supradictos licet non admittantur ad omnes actus, ad quos Monachi admittuntur, si verò bona non deseruerint, & in sua domo laicaliter viuunt, vel ad tempus se cum suis Monasterio, aut Ecclesiæ offerunt, nec absolute vitam mutant non gaudent dic. priuilegio, & possunt collectari, ex Auendano in dic. cap. & ex Syluestro vbi supra sic in materia electionis fori dicit optimè Nouarius in sua praxi electionis, & variationis fori sec. 1. quæst. 35.

- 3 Ex quibus infertur, quod Hæremita tunc gaudet priuilegio fori, & sunt persone religiosæ, & per consequens non poterunt collectari, quando habitum, & vitam mutant, & regulariter viuunt, & alicui superiori subiiciuntur, vt per Syluestrum vbi supra, alias non latè cum pluribus notat Lafarte de gabel. cap. 1. num. 89. & sic sunt intelligenda, & practicanda, quæ notat Boerius duas communes contrarias referendo in tr. de vita, & statu hæremitarum, num. 13. & notat Nauar. vbi supra.

RESOLVTIO CXXXV.

- 1 Clericus primæ tonsuræ gaudet immunitate, ita ut non possit collectari.
- 2 Iacens hæreditas clericici, nec potest collectari.
- 3 Hæreditas iacens clericici defuncti representat ipsum clericum, & non hæredem futurum.
- 4 Licet gabella debeat ratione bonorum, tamen principalis debitor est persona.
- 5 Vbi persona non est, nec adest gabella, vel collecta.
- 6 Dum hæreditas clericici iacet, persona clericici fingitur viuere, & durat priuilegium.
- 7 Iura loquētia de casu vero, extenduntur ad casū fictum.
- 8 Priuilegia extenduntur a similibus ad similia.
- 9 Priuilegium non extenditur de persona ad personam.
- 10 Priuilegium extenditur ad dependentiam, & accessoria, per necessariam consequentiam.
- 11 Quando priuilegium est à iure communi, tunc datur extensio.

An Clericus primæ tonsuræ teneatur ad collectas.

- E**tiam Clericus primæ tonsuræ gaudet immunitate, vt non possit collectari, ita tenet Auend. in d. c. 14. n. 30. & facit tex. in d. cap. quanquam.
- Quod ampliatur vt procedat etiam in hæreditate 2 iacente, Clerici gaudeant priuilegio eiusdem, & non possint collectari, nam hæreditas iacens representat defuncti personam ex l. hæreditas, ff. de acq. rer. dom. text. in p. initituit de stipulatione seruorum, & l. non minus ff. de hered. instituend. & in l. mortuo ff. de fideiusoribus, notat Iason. in l. 1. num. 132. ff. de leg. 1. Ex quo infertur, quod idem erit in gabellis, scilicet quod hæreditas iacens clericici non tenebitur gabellā soluere, nec eius executores, si vendant ante hereditatis aditionem, quod semper vidi praticari, licet contrarium teneat Lafarte in d. tr. cap. 19. n. 33. cum sequent. cuius opinio aperte falsa est, & conuincitur manifesto fundamento, quia hæreditas iacens non est persona vera sed ficta, & aliam representans quemadmodum homo pictus, collegium, aut vniuersitas, aut ergo representat personam hæredis futuri, & hoc nõ quia incertum est, si velit adire, & sic dicit Iason vbi 3 sup. aut representat personam clericici defuncti, quod verum est, & tunc non erit persona secularis, sed ecclesiastica, quemadmodum collegium Ecclesiasticū, ideo est Ecclesiasticum, quia continet, & representat perso-

personas Ecclesiasticas, si vero repræsentaret & contineret personas seculares quemadmodum confraternitas, esset seculare, si igitur est Ecclesiasticum, gabellam non soluet, & si dicas quod ob soluendam gabellam nemine repræsentabit, sed bona ipsa soluent, hoc non est possibile, nam licet gabella debeatur, quemadmodum & collecta ratione bonorum, tamen principalis debitor est persona vera vel ficta, ut in gabellis, debitor dico venditor, & in collectis incolæ tributarius, & bona sequuntur personæ conditionem, unde si persona non subsit, nec est debitum, nec gabella, nec collecta, quia deficit subiectum, cui adaptari possit, tum etiam sequeretur, quod nulla bona exemptorum esset libera ab alijs contributionibus, cum exemptiones semper personis dētur, & rebus propter personas, igitur ne ad hoc absurdum denegemus, dicendum est, quod ubi persona non est, nec est debitum nec gabella, nec collecta, quia deficit subiectum necessarium.

Nec obstat quod privilegium clerici est personale, & per consequens deficiat cum persona, nam respondetur quod interim, quod heres non adit hereditatem, nec hereditas est deserta, aut vacans, sed solus iacens, heredem spectando non defecit persona defuncti, sed fingitur vivere, & per consequens censetur etiam durare privilegium, quod est personæ accessorium ex notatis in materia fictionum in l. si is qui pro emptore ff. de vocationibus, & ibi latè Ias. a num. 190. cum sequentibus, ubi qui ex fictione habetur pro tali gaudet privilegijs concessis illi tali, & ibi Bart. & Ias. in pluribus numeris agunt de repræsentatione hereditatis iacens; Confirmatur, quia iura loquuntur in casu vero, extenduntur ad casum fictum eandem rationem habentem, & eodem modo extenduntur statuta Abb. Imol. & Doctores communiter in c. ad audientiam de clericis non residentibus latè Petrus Andreas Gambarus in tract. de extensio. num. 69. & dispositio correctoria in casu verò; extenditur ad fictum ei æquiparatum, ut latè notat idem Gambarus ubi supra a num. 129. ubi num. 30. dicit quod privilegia extenduntur de similibus ad similia imò, & propter identitatem rationis hæc non est extensio, sed comprehensio, unde non dicitur tunc privilegium egredi terminos suos, ut colligitur ex dicto Gamb. ubi sup. a num. 138. cum sequentibus; Nec obstat quod privilegium non extenditur de persona ad personam, ex text. in cap. sanè de privilegijs, & cum Abb. Bald. & alijs notat Horatius Mandosius in d. tract. de privilegijs glof. 5. nu. 13. nam ad hoc tripliciter respondetur; primo quod hic non fit extensio de persona ad personam, sed solum de casu ad casum semper præsupposita eadem persona, & eadem est causa favoris, & privilegij; Secundo respondetur, quod privilegium extenditur ad dependentiam, & accessoria per necessariam consequentiam, ut notat Ias. cū plurib. in l. r. n. 44. & 45. ff. de constitutio. Principiū, & faciunt quæ notat Andr. Gamb. in d. tr. de extensio. nu. 35. at verò persona ficta, quam repræsentat hereditas iacens est accessoria ad ipsum defunctum privilegiatum, quia hereditas iacens in quantum hereditas, a defuncto dependeat, & non possit dici hereditas nisi personam defuncti repræsentando, & hoc plusquam notum est; Tertio respondeo quia dictum capitulum sanè, & dicta regula privilegijs, &c. procedunt in his, quæ conceduntur iure speciali, & ob gratiam, & privilegium aliquius personæ, & non ob ipso iure communi; tunc etiam nulla datur extensio, quia favor, qui militat in vna persona non militat in alia, & quia privilegijs vult vni privilegiare, & non alijs, & ideo extensio est directè contra voluntatem concedentis privilegium, & per consequens non facienda est extensio; secus in his, quæ conceduntur de iure communi ob aliquam rationem, nam tunc licita est extensio

ex virationis, quia lex ob bonum publicum facta est, & non gratia personarum, sed iustitiam naturalem respexit, et ex mente legis provenit extensio, quæ consequitur ad legis iustitiam, & rationem, ut bene perpendit Abbas in dict. cap. sanè in fine, at verò exemptio clericorum, aut Ecclesiasticorum non inducitur ex privilegio speciali, & gratia particulari, sed ex ipso iure communi, & iustitia, & ratione divina, & naturali, ut notant Doctores in capitul. decernimus de iudicijs, unde non mirum, si extensibilis sit concurrente eadem iustitia, & ratione, prout in hoc casu concurret, scilicet respectus personæ clerici iam defuncti, & quod eius sunt bona, & ut talia iudicantur, nec vllum alium dominum habet, & sub protectione Ecclesiæ sunt, & sic a nullo alio iudicari debent quia contra libertatem Ecclesiæ esset.

Nec obstat, quod concurret duplex fictio vna quod fingatur persona clerici, alia quod censetur ipse vendere, aut collectari, nam vna est ad aliam consecutiva, & sic de iure permittuntur ex Bart. in dict. l. si is qui pro emptore col. final. & sic concludo veram esse nostram ampliationem, & malè intellexisse contrarium tenentes.

RESOLVTIO CXXXVI.

- 1 Bona posita in æstimo, emptæ a clerico sunt libera ab oneribus.
- 2 Quando tributum est impositum rei invariabiliter, & certo, transit ad clericum cum onere.
- 3 Si exemptio personæ, & bonorum sit notoria, non tenetur exemptus registrare bona sua.
- 4 Si exemptio sit dubia, tenetur quis publicare bona & registraré facere.

Clericus emens bona illibata; seu in æstimo posita, pro debitis contractis, an teneatur ad Collectas.

A Deo Clerici sunt privilegiati, quod si emant aliqua bona in æstimo communitalis posita, & collectis, per pactum generaliter obligata, nihilominus libera efficiantur, & non possint collectari, si transseant in potestatem clerici, quod in forensibus conclusimus, & ita cum communi contra se, & aliam communem defendit Festas, in d. tractatu par. 4. ca. 1. nume. 5. regu. 52. licet in cap. 2. a nume. 10. contrarium cessante fraude defendat cum Barto. in leg. rescrip. §. 1. ff. de mune, & hono. & hanc opinionem contra Barto. defendit Fel. in capitul. Ecclesia Sanctæ Mariæ de constitut. num. 47. Paul. in leg. inter debitorem. ff. de pactis & magis communem contra Bart. cum Alex. Curt. & alijs dicit Riminal. Iun. in supra citato conf. 25. a num. 12. lib. primo & communem etiam dicit Bellamer. tit. 39. a num. 24. & Azeved. in l. 11. tit. 3. lib. 1. Recop. licet cum Bart. contrarium defendat Berous conf. 150. a nu. 19. lib. primo Burf. conf. 19. num. 10. lib. primo. Sed pro nostra opinione facit hodie text. expressus, quem supra citavimus in l. 14. tit. 14. lib. 6. Recopila & hæc opinio est vera & quotidie practicatur contra Barto. ubi sup. nisi quando tributum est impositum rei, & est certum, & invariabile, tunc enim tenetur solvere clericus ex dicta leg. 11. & ex notatis in d. cap. Ecclesia Sanctæ Mariæ, & ita tenet Duennas in d. regul. limit. 3. qui sic est intelligendus, alias fallum diceret, & quod supra reprobavimus.

Ex quibus omnibus aptè insertur, quod licet fiat extimū ac registrum de omnibus bonis, gratia melioris indicationis collectarum, quod Ecclesia, nec clericus non tenentur registrare sua prædia, aut bona, nec

nec de eis altitum conficere, etiam si aliquando possent collectari in casibus, de quibus infra dicitur, ut per Bart. in l. diuus ff. de publicanis & vectigalibus, & in l. si. quoties. eod. tit. not. Mil. Bald. Præf. Pedemont. in conf. inserto post decisionem. Osalc. 68. a n. 2. cum seqq. licet videatur quod etiam exemptus, & immunis à gabellis, & collectis, teneatur facere registrum, & ministrare bona sua publicano, aut peractuari collectarum ex l. fin. §. diuus, ff. de publicanis, ubi exemptus tenetur professionem publicano facere, & ita tenet cum Cardin. Iul. Ferre in tract. de gabel. num. 172. & cum Bald. & alijs Agid. Bosi. in sua praxi crimin. tit. de fraudantibus vectigal. nu. 10. Roland. de Valle in conf. 79. a num. 90. lib. 3. ubi allegat Bald. Ferrar. Bertachin. & alios, sed tamen hæc res distinctione Bart. in d. §. diuus componitur, aut n. quis est notorie, & simpliciter exemptus ipso iure, communi, ut clericus, & nobilis, & res etiam exēptæ, & non tenetur resignare, si verò sit exemptus per privilegium, & cum aliquibus limitationibus, & additamentis, aut solum pro aliquibus rebus, & non pro alijs & in aliquo casu, & non in alio, & tunc tenetur registrare, quia res est dubia, & requirit aliquam discussionem, ne gabellario, aut communitati fiat fraus, & ita intelligitur textus in dicto §. diuus, & ita ego semper practicaui. Cum igitur Clericus aut Ecclesia sint simpliciter exempti pro omnibus rebus suis nulum registrum facere tenetur.

RESOLVTIO CXXXVII.

- 1 Commendatores S. Ioannis sunt persone religioſe, & non possunt collectari.
- 2 Lex loquens de gabellis non extenditur ad collectas.
- 3 Commendatores ordinum militarium Alcantara, & Calatrava sunt persone Ecclesiasticæ, licet non sint perfecti religioſi.
- 4 De militibus sancti Stephani idem dicendum, quod de militibus Alcantara.

An Commendatores ordinum S. Ioannis Hierosolymitani teneantur ad collectas.

Commendatores Ordinum militarium puta Sancti Ioannis Hierosolymitani, Sancti Iacobi Alcantara, & Calatrava, non possunt collectari quia, videntur persone religioſe, ut colligitur ex Abbate, & alijs infinitis authorib. allegatis a Burgos de Paz in conf. 17. a num. 2. per totum, sed quoad Commendatores Sancti Ioannis est sine dubio, quod non possunt collectari, quia sunt persone Ecclesiasticæ, & religioſe, ut constat ex leg. 14. & ibi Azeved. cum alijs infinitis, quos allegat titul. 6. libro 3. recop. & constat de Burgos de Paz. ubi sup. ex Dominico Soto in tit. de iustitia, & iure lib. 8. q. 5. ar. 3. licet contrarium, & malè tenuerit Pet. Duennas in reg. 99. ampliatio. 5. & est in libro 3. regul. fol. 244. col. prim. moti ex quadam lege quaterni gabellarum, quæ est l. 9. tit. 18. lib. 9. recop. quæ solum loquitur in gabellis & nõ est extendenda ad collectas, nec vnquam vidi, nec audiui tales Commendatarios collectari, nec vnquam collectatos fuisse, idque etiam directè esset contra exemptiones dictæ religioni concessas per plures Summos Pontifices, quas refert, & confirmat Gregorius XIII. Summus Pontifex fecit recordationis, ut apparet ex eius proprio motu, quod extrat in noua bullarum collectione, & summario fol. 828. cum sequentibus.

Ex his igitur bene concludit Nouarius in sua Aurea praxi electionis, & variationis fori sectione prim. tales tanquam personas religioſas gaudere fori electionis privilegio, ut habetur, per ipsum in q. 36.

Quoad alios verò maius dubium est, quia plures putant esse laicas personas non religioſas, nec Ecclesiasticas ut per Burgos de Paz. & Azeved. ubi sup. & per Molin. lib. 1. de Hispanorum primogenijs cap. 13. num. 98. & Lafarte d. ca. 19. num. 92. Sarmiento de redditibus Ecclesiasticis par. 4. cap. 1. num. 13. Soto ubi sup. cum quo transit Cuarr. in 4. de sponsalibus 2. part. cap. 3. num. 18. sed verius puto personas Ecclesiasticas esse, licet non perfectè religioſi sunt ex rationibus traditis a Navarro in suo defensorio de redditibus Ecclesiasticis monitorio quinquagesimo sexto, & quinquagesimo septimo, & quinquagesimo octauo, & sexagesimo secundo, & in eodem tr. corollario quadagesimo septimo, num. 29. & proinde non poterunt collectari, quod est sine dubio, ex eorum privilegijs, & ex vsu, & consuetudine totius Hispanie, & quia ad has relig. nulli alij nisi nobiles admittuntur, & quia habitus eorum, eos nobilitat, & milites sunt, ut infra latius dicitur, idem dicendum puto, de militibus Sancti Stephani, & alijs Militariibus ordinibus, ut constat ex proprio motu Pij IV. Summi Pontificis, qui est in dicta collectione fol. 429. & 161. additio refert alios ordines militares & sic communiter practicatur, exceptis gabellis ex dict. leg. 4.

RESOLVTIO CXXXVIII.

- 1 Colonus Ecclesiæ, gaudet privilegio Ecclesiæ.
- 2 Emphyteuta Ecclesiæ non gaudet privilegio.
- 3 Famuli clericorum, qui viuunt cum clericis, & non habent bona seorsim, non possunt collectari.

An Coloni Clericorum collectari possint.

Non inutilis est dubitatio in præsentia materia An Coloni Clericorum teneantur ad Collectas, & partem negatiuam videntur concludere omnes in l. i. Codice de Episcopis, & Clericis, ubi Colonus Ecclesiæ gaudet privilegio eiusdem, ut innumeri per Felin. & reliquos in capitulo final. de vita, & honestate Clericorum, & in capit. cum sit generale de foro competenti ad idem Thomas in sæpius cit. tract. capitulo secundo a numero septimo post Bald. in leg. secunda, Codice de Episcopis, & Clericis Duen. ubi supra in 2. limit.

Sed in colonis Clerici, aut Ecclesiæ, etiam si partiarij sint, & in conductoribus contrarium supra in secunda cum pluribus concludimus, & idem in emphyteuta Ecclesiæ, & contrarium concludit Felsa. in dicto tractatu de altimo, & collectis, parte quarta capitulo secundo a numero quadagesimo tertio, & in gabella cum pluribus contrarium concludit Parlador. in tract. sermon. quotid. capitulo tertio §. 1. numero decimo septimo, allegat. text. in leg. licitatio, digest. de publican. & vectigalibus, & contrarium, etiam cum pluribus concludit Lafarte de Molin. in dicto tractatu de gabellis, capitulo decimonono, numero 27. ubi allegat Didac. Perez, Montalium, & alios, quoad famulos vero Clerici, qui cum eo non viuunt, aut si habeant seorsum bona, contrarium dispositum est in l. secunda, titul. decimo quarto, libro 6. nouæ Recopilat. Imo quod non gaudeant privilegio Clerici, sed teneantur ad collectas, gabellas, & tributa, nisi verò famuli, aut filij bona non habeant, & sic quotidie practicatur, nec hodie relinquatur dubitationi locus.

RESOLVT. CXXXIX.

- 1 Nouitius intra annum probationis gaudet privilegio religioſorum.
- 2 No-

- 2 Noutius licet non sit religiosus, non tamen est persona ecclesiastica.
2 Bona nouitij non possunt collectari.

An Nouitij pro bonis ab eo possessis possint collectari.

1 **A**mpliatv etiam exemptio Collectarum, ut procedat etiam in nouitio, qui intra annum probationis, ut Religiosus iudicatur, & gaudet priuilegio fori, ac proinde non poterit collectari, ex textu in capitulo religiosi in fin. vbi Francus, & alij de sententia excommunicationis lib. 6. & notat Sylvestr. vbi supra, & Nauarr. in loco citato Doctores post glossas ibi in capitulo beneficium de regul. iur. in sexto, licet quod non sit religiosus plura ad utranque partem referendo, tenuerit Tiraquel. in tractatu de utroque retract. titulo primo, gloss. octaua a numero vigesimo primo, cum sequentibus, & cum Rebuff. Sclua, & alijs plura etiam refert Horatius Mandosius in tractat. de Priuilegiis, ad instat. gloss. 7. a numer. 32. cum sequentibus limitans, nisi aliud velint priuilegia religioni concessa, & respondens ad dictum capitulum religioso, dicit, quod procedat speciali fauore religionis, & propter honorem habitus, quem Nouitius gestat, & quod non liberentur a gabellis, tenet Lafarte de Molin. in dicto tractat. de gabellis capitulo decimonono, numero quinquagesimo, vbi sine dubio id affirmat allegans Gregor. & Tiraquel. sed ego certe dictam opinionem non esse veram existimo, quia negari non potest, nisi quod, qui ingreditur religionem simpliciter mutat habitum, & se offert Deo, & religioni, animo in perpetuum vitam mutandi, & si religiosus est licet commutabiliter, ut iam de conuerso, & oblati diximus, & licentia egrediendi, & annus probationis dispositio fuit iuris communis, sed quia hoc etiam cauillationem, & difficultatem patitur non fit, & meo iudicio, quamuis Nouitius non facta professione non possit dici verè religiosus, ut in dicto capitulo religioso, verè tamen persona ecclesiastica dici potest, cum habitum mutauerit, & se religioni obtulerit animo statum mutandi, quod sufficit ad esse ecclesiasticum, & sic immunitate ecclesiastica gaudere debet, & sic notat Cardinal. omnino videndus in Clementin. secunda de prabend. questione duodecima, & in Clementin. prima de election. Bertachin. in tract. de gabellis. 7. parte principali, quest. trigesima secunda. Cum igitur sit persona ecclesiastica etiam gaudere debet immunitate ecclesiastica etiam quoad collectas, & gabellas, ex capitulo, quamquam de censibus in 6. & notat Cardinal. vbi supra.

RESOLVT. CXL.

- 1 Clericus negotiator, tenetur soluere collectas.
- 2 Clericus dicitur negotiari, quando utitur contractibus, & industrijs lucrificandi causa, non cum rebus ex proprio patrimonio, aut beneficio.
- 3 Trina monitio requiritur ad procedendum contra clericum negotiatorem.
- 4 In gabellis sufficit vnus actus negotiationis.
- 5 Clericus succedens in bonis affectis tributo, tenetur soluere collectas prateritas, vel dimittere bona.
- 6 Quando clerico legatur aliqua res cum onere soluendi collectas, tunc tenetur soluere, vel dimittere.
- 7 Clericus coningatus tenetur soluere gabellas.
- 8 Fratres mendicantes, & possidentes stabilia contra statuta ordinis collectas tenentur soluere.
- 9 Clericus tenens feudum a Principe, tenetur soluere collectam.

Clericus quibus in Casibus teneatur ad Collectas.

A Regula generali quod Clerici collectari non possunt excipitur primo, ut non procedat in Clerico negotiatore, ille enim, collectas tenetur soluere quemadmodum laicus, ut colligitur ex notatis per Felin. in c. Ecclesia Sanctæ Mariæ, nu. 105. de constitution. & per Abbat. Imol. & Authores, in cap. finali de vita, & honestate clericorum, & notat Bertachin. & alij, quos allegat tractando de gabellis, Lafarte, in dicto tractat. capitulo decimosexto a numero quinquagesimo primo cum sequentibus, & in terminis notat Egidius Thom. in dict. tractat. capitulo sexto a numero sexto, & notat generaliter cum pluribus Ignatius de Salzedo in additionibus ad praxim Bernard. Diaz capitulo quinquagesimo quinto per totum, & cum pluribus terminis notat Duenas, vbi supra limitatione vndecima, & facit textus a contrario sensu, in capitulo quamquam de censibus in sexto, & quis dicatur mercator, aut negotiator, vel mercari, aut negotiari, latè discutit idem Lafarte vbi supra a numero duodecimo, & Salzed. vbi supra; ex quibus colligo, veram resolutionem esse, quod tunc clericus mercari, aut negotiari, dicitur, quando utitur contractibus, & industrijs, & diligentis lucrificandi causa, quibus alij vocati negotiatores, & mercatores vtuntur, non cum rebus ex proprio patrimonio, aut fructibus sui beneficii acquisitis, sed cum rebus ex aliquo contractu emptionis, & conductionis habitis lucrandi causa, verba enim secundum communem vsum loquendi, & intelligendi sumi debent. Hæc tamen limitatio intelligenda est, si clericus fuit tertio monitus, & processum est contra eum in forma dicti capituli final. & ita declarant authores licet, in gabellis ex communi vso, & praxi nulla monitio sit necessaria ex Salzed. & Lafarte vbi supra, & ex leg. sexta titulo decimo octauo, & lib. nono Recopil. imo in gabellis sufficit vnus actus negotiationis, ut per dict. Lafartem, quia non sufficeret in collectis; quia in eis, nec inuenitur a iure dispositum, nec vnquam vidi practicum, si tamen tunc clericus, ut negotiator, collectaretur, posset tunc collecta ab eo exigi ex supra notatis, & latè notat Salzedo, vbi supra, & facit dict. leg. 12. & ibi Azened. Eguzier dict. questio. quarta, & hic est verus intellectus huius limitationis.

Secundo limitatur quando bona Ecclesiæ, aut clerici sunt specialiter supposita, vel affecta tributo, aut collectæ ex dict. leg. vndecima, & ibi Azened. & Duenas vbi supr. limitat, secunda, quod tamen intelligendum est quando tributum, aut præstatio est certa, & inuariabilis non quando incerta, prout sunt collectæ, de quo iam latè supradiximus.

Tertio limitatur pro collectis præteritis, quas clericus succedens in bonis secularibus, & tributo affectis tenetur soluere, aut bona dimittere, ut latè probat Thom. in dicto capitulo sexto numer. vigesimo secundo, Festal. vbi supra Duenas fallent. decima quarta. Bartol. in leg. incola digest. ad municipales tex. in leg. Imperatores, & ibi omnes ff. de censibus notat Azened. vbi supra.

Quarto limitatur, ut non procedat, quando collecta erat indicta pro aliquibus annis, & interea aliqua res aestimata, vel liberata alicui ex obligatis collectæ peruenit ad clericum, nam tenetur soluere pro omnibus alijs annis, vel dimittere rem, ita constanter defendit Egid. Thom. in d. tr. cap. 2. num. 38. & nu. 35. & 36. & cum hac opinione transit etiam Fest. in dict. 4. p. C. l. 2. numer. 36. & Duenas fallent. 7.

Hæc

Hæc tamen limitatio intelligenda est quando venditor, qui fuit indicatus, aut cuius tempore fuit imposita collecta erat obligatus pro sua persona, & bonis pro illis certis annis, & se obligauit per scripturam publicam, vt in vicis paruis solet fieri, tunc enim bona transeunt cum suo onere, in vicis verò magnis, vt supra dictum est, contrarium praticatur, ac proinde, quemadmodum si incola recederet non teneretur, nisi pro anno præfenti, vt dictum est si vendat pro bonis venditis, non tenebitur, nisi pro anno venditionis.

Et si ipse non tenetur, non tenebuntur bona, nec tenebitur clericus, quia bona ad eum libera transeunt ex l. Regni supra sepe allegata.

- 6 Quinto limitatur, quando alicui clerico aliqua res legata est cum onere soluendi collectas; nam tunc tenetur soluere, vel rem relinquere, vt cum Ancharan. Felin. Purp. & alijs tenet Duen. vbi supra limit. 6. Egid. Thomaf. in d. tract. cap. 6. num. 11.

Sexto limitatur quando per statutum bona sunt effecta tributaria, ante quam veniant in personam clerici, tunc clericus pro eis tenebitur soluere collectas, quæ fuit opinio Bartol. in dict. l. rescripto quam plures sequuntur, sed contra eum magis communis opinio, vt per Duen. in 9. falle. Festas in dict. cap. primo in fin. & eam sup. latius confutauimus, & contra eam est expressa lex Regni De los Hidalgos supra sepe citata.

Septimo limitatur, quando bona conciliorum sunt obligata cum facultate Regia alicui censui, vel tributo, vel consilium potest eam defendere, vel alienare, ad aliquod seruitium, puta de los millones soluendum, tunc enim si concilium aliquid imponat volentibus illis bonis vt per modum pensionis collectæ contributionis, vel sitæ, si clericus vult vt dictis bonis, vel animalia sua in eorum Pastum immittere, tenetur soluere dictam collectam ex eleganti consilio Abbat. 6. per totum lib. primo sequitur Festas in d. tr. par. 4. n. 49. & Burgos de Pax in repetitione legis 3. Tauri. 1. par. concl. 3. n. 403. vbi infinita allegat, & dicit seruandam consuetudinem, quam ego semper vidi sic intelligi, & praticari.

Ex quo infertur quod cum bona Conciliorum debeant expendi in soluendis debitis ciuitatis, aut eius negotijs, si ciuitas, fructus, aut bona ipsius ciuitatis mobilia, quæ vendere potest distribuat inter incolas, cum onere soluendi certum quid nomine pretij ad soluenda talia debita, si clericus, vt incola, velit partem recipere tenetur talem collectam soluere ex d. consilio Abba.

- 7 Octauo limitatur, vt non procedat in clerico coniugato, iste enim omnes gabellas, & collectas soluere tenetur, vt per Thom. in d. tractat. capitulo sexto n. 13. Auendan. in d. cap. 14. lib. 2. n. 27. latè Lafar. in dicto cap. 19. & Duenas, limitatione decima, vbi vterque allegant leges Regni, & notat Azened. in l. 2. tit. 4. lib. 1. Recopil.

- 8 Nono limitatur in fratribus Mendicantibus, contra constitutiones sui ordinis immobilia possidentibus, nam tunc pro eis poterunt collectari, vt per Festas in d. tra. par. quarta capitulo 19. numero 33. & Thomas in d. capitulo secundo numero 18. & cap. 6. numero 1. Duenas in dicta regul. fallen. 4. vbi alios allegat.

Decimo limitatur, quando collecta imponitur propter bellum vt per Duenas limitat. 12. sed in hoc tenenda est distinctio, quam fecimus in prima limitatione.

Vndecimo limitatur, quando princeps imponit collectam vassallis suis pro feudis, & locis, & dignitatibus, quæ ab eo pendent, tunc enim si clericus ab eo feuda, aut loca, aut dignitates sæculares teneat pro illis teneretur soluere collectam, vt per Ioann.

Fabrum in leg. placet numero 8. Cod. de Sacrosanct. Ecclesia, & cum pluribus sequitur Duenas fallen. 8. & sic videmus, en las langas con que firme los obi spos a su Magestad ex antiqua consuetudine.

Duodecimo limitatur, quando bona in fraudem collectarum essent translata in clericum; de qua fallentia latè egimus in 2. & ponit Duenas limita. 5. & allegat. l. 59. tit. 5. par. 5.

Decimo tertio, & vltimo limitatur secundum aliquos existente consuetudine vt clerici collectentur, tunc enim seruanda est consuetudo, vt per Bartol. in leg. ad collationem C. de auro Coronario libro 10. quem cum Alexand. Curt. & alijs allegat Duenas, vbi supra fall. primas sed ego intelligo id esse verum, quando consuetudo esset immemorialis, quæ æquipollet priuilegio Pontificis, alias non, ex notatis in dicto capitul. Ecclesia Sanctæ Mariæ, & in cap. quamquam, & in dicto capit. non minus, & idem esset quando pro liberanda ciuitate a peste imponerentur collectæ, tunc enim tenerentur soluere clerici, quod tamen intellige cum distinctione tradita in prima limitatione.

RESOLVT. CXLI.

- 1 *Personæ ecclesiasticæ non tenentur ad gabellas.*
- 2 *Clerici habent subire onera in casu magnæ necessitatis, quando non suppetunt facultates Laicorum, & de consensu totius cleri, consulto Romano Pontifice, & tali casu non possunt compelli, nisi ab Episcopo.*
- 3 *Res non transeunt ad ecclesiam cum oneribus, quæ non sunt merè realia.*
- 4 *Descriptiones quæ sunt pro solido, & libra non sunt perpetuæ, sed mutantur pro varietate negotiorum imminentium.*

Clericus an teneatur contribuere annua onera imposita, pro rebus, quas possident.

Consultus super quadam controuersia, num clerici tenerentur contribuere annua onera imposita pro rebus, quas possident, Respondi adesse sequentem Rotæ decisionem.

Brundusina Gabellæ die 13. Februarij 1604. coram R. P. D. Penia Rotæ Decano.

Communitas, & homines terræ Meianei Brundusini. Dicere vt subuenirent vrgentibus necessitatibus, multos annuos census super datijs panis, vini, & olei, & alijs eius redditibus impouerunt, in toto pro summa quinquaginta millium ducatorum, cum promissione quam simul congregatis tam communi, quam proprio nomine fecerunt, quod prædictos census tanquam de proprijs pecunijs emptus defenderent, & de cuius actione sub hipoteca omnium bonorum teneri voluerunt.

Anno 1594. Eadem vniuersitatis datia prædicta super quibus census fuerant impositi, ac omnes alios redditus, & prouentus, publica licitatione præcedente, arrendauerunt, seu locauerunt Donato Antonio, & Bernardino Dormio ad quatuordecim annos cum pacto, quod infra dictum tempus prædictum debitum quinquaginta septem millium ducatorum extinguerent, quolibet scilicet anno certam partem, interim verò soluerent annuos fructus partis non extinctæ, & vltius persoluerent etiam annuatim debita fiscalia, & alia annua eiusdem vniuersitatis.

Interim cum Donatus Antonius, & Berardinus maiorem prædictorum scutor. quinquaginta septem millium extinxissent, & annua onera soluissent, & multa prædictis de bonis in potestatem clericorum deuenissent, a quibus prædicti arrendatores exigere volebant eam portionem, quam exigebant antequam

quam bona ad clericos pervenissent, & clerici contribuere alicui solutioni debitorum fiscalium, vel extinctioni debiti censuum reculant: Moto iudicio coram Archiepiscopo Brundusino, eius Vicarius pronuntiavit, quod clerici per decennium præteritum, tribus tertijs soluere, in rebus emptis, & donatis tenerentur, & in futurum quod possiderent, excepto ad titulum ordinis sacri, non tamen in fraudem, & pro debitis contractis bona emptæ, & donatæ, & patrimonialia transiisse cum oneribus suis, & clericos teneri contribuere, non tamen si donatores, & venditores fuissent soluendo. Rursus eosdem clericos teneri pro bona tenentibus contribuere, donec pervenirent ad ordines sacros de bonis donatis ad titulum ordinis.

Causa in gradu appellationis introducta in Rota, Dubitavi an sententia Brundusina esset confirmanda, vel infirmanda; Et quia articulus erat gravis, & exemplaris proposita die 5. Martij, & die 7. Nouembr. anno 1603. solis Arrendatoribus informantibus non fuit capta aliqua resolutio, quia Domini maturè considerare, & intelligere voluerunt naturam bonorum, super quibus imposuerunt, hæc onera, & similiter naturam onerum fiscalium. Denique in hac vltima propositione Rota contra Arrendatores, informantibus respondendo censuit, sententiam Brundusinam non fuisse confirmandam. Clara est enim, conclusio, Ecclesiasticas personas non teneri ad gabellas, collectas, impositiones, datia vel qualibet alia onera à laicis imposita cap. non minus, & cap. aduersus de immuni. eccl. cap. primo eodem titulo libro 6. larè Berous Confil. 31. incip. consultatio lib. primo, & fuit in Rota sæpè decisum, & significatur in causa Valentin. Gabellæ die 4. Decembr. anni 1595. & die 29. Ianuar. 1601. & ista conclusio adeo vera est, vt laici cogentes clericos ad istas contributiones sint excommunicati.

Ad effectum enim vt clerici; seu personæ Ecclesiasticæ legitimè possint subire ista onera, & ad ea persoluenda compelli inspecto iure canonico sequentia copulatiuè requiruntur.

2 Primo, vt adsit magna necessitas, cui aliàs facilè subueniri non possit, nisi clerici cum laicis contribuant, vt probatur in d. cap. non minus vbi expressè notat Abb. num. 5. vers. 2. requiritur, & d. c. aduersus de immunit. eccl. vbi &c.

Secundo, Debet concurrere communis vtilitas, vel saltem pietas, vt in d. c. non minus, c. aduersus, & c. peruenit de immu. eccl. & de pietate considerauit tex. in l. ad institutionem C. de sacrosanct. Eccl.

Tertio, Oportet, quod onus illud sit tale, vt ad illud sustinendum laici non sufficiant, quia clerici, & Ecclesiastici solum tenentur cum laicis contribuere in subsidium, & vbi laicorum non suppetunt facultates, vt in d. cap. non minus, & cap. aduersus, quas condiciones considerauit Benedictus in dicta extrauaganti, de immunitate Eccl. Ibi ceterum attendant sollicitè Ecclesiarum prelati, & alij clerici Later. Cõc. quod in huiusmodi subuentionib. solum casum necessitatis, aut communis vtilitatis, vbi laicorum ad id non suppetunt facultates, deliberatione prouida noscitur excepisse.

Quarto requiritur quod ad onus huiusmodi imponendum vocetur, & consentiat totus clerus, nec sufficeret Episcopus cum capitulo, quia quod omnes tangit ab omnibus particulariter approbari debet c. cum omnes de const. cap. qui onus de regulis Iuris lib. 6. & probatur in d. cap. aduersus. Ibi verum si quando forte Episcopus simul cum clericis, & considerat Abbas in dicto cap. non minus n. 4. & 5. notab. 4.

Quinto in istis oneribus imponendis ad effectum vt clericus teneatur potissimum requiritur, vt Papa

consultatur, & ipso consulto & non aliàs, clerici contribuant, dicto cap. aduersus vbi notat Abb. numero quinto versic. 4. requiritur, & sic fuit expressè cautum per Benedictum xi. in dicta Extrauaganti. de immuni. Ecclesiast. & meritò, quia si Arbitrio Episcoporum, & Cler. hoc relinqueretur facilè contingerent huiusmodi impositiones, & onera per ambitum, & preces Principum, & ministrorum laicorum, quibus occurrere solent Romani Pontifices, qui non aliter, quam causa cognita, istas facultates, vt clerici contribuant, concedere solent.

Postremo requiritur, quod ad hæc onera, & impositiones soluendas, postquam prædictis requisitis concurrentibus imposita fuerint, clerici, & personæ Ecclesiasticæ non à ministris laicis, sed à suo Episcopo, & superiore Ecclesiastico compellantur, Principes enim, & potestates sæculares non possunt se in his intro mittere, ita Innocent. in dict. cap. non minus numer. 6. versicul. quamuis ad ea, & Bald. in leg. ad instruction. numero 4. versicul. ad hoc tamen, & numero 6. versicul. quod verum credo C. de sacrosanct. ecclesi. & Innocent. & Bald. communiter sequuntur Doctores, & sing. Abb. in dicto C. non minus numero 58. versicul. dicit tamen de immunitate Ecclesiæ Guid. PP. decisio. 78. in fine versicul. tamen dicti viri.

Et quamuis ista non viderentur pertinere ad hunc casum, in quo agebatur de soluendis omnibus rebus ipsis, seu bonis impositis, antequam pervenirent ad manus clericorum, adhuc remanebat periculum saltem ratione illorum onerum, quæ arbitrio Principum imponuntur, respectu quorum indirectè saltem possent clerici, & Ecclesiæ tractu temporis grauari ad ista onera persoluenda.

Ad istud periculum euitandum informantes pro arrendatoribus deducebant primo quia bona, de quibus agebatur, transire debuerant cum oneribus suis, præsertim cum essent hypothecata & grauata a Laicis, quæ aliter sine præiudicio hypothecæ transire non potuissent. glos. in cap. primo in verbo senioribus de censibus. Bald. confil. 280. colum. 2. Ancharanus confil. 303. numer. 3. in fin. versic. ad hoc respondeo, & num. 4. versic. & confirmantur; Bellonus confil. 40. num. 5. Thesaurus decisio. 234. num. 9. vbi affirmat ita bis fuisse iudicatum.

Sed hoc motiuum non placuit Dominis, quia licet posset procedere respectu onerum realium impositorum, antequam bona pervenirent ad Ecclesiam, secus tamen esse dicebant, quando onera non essent merè realia, quia tunc si deueniant ad eccl. vel personas Ecclesiasticas non durant talia onera, postquam ad personas priuilegiatas pervenerint, quod vt manifestius intelligatur, Domini distinguebāt aliquot casus.

Primus est, quando possessionibus, & prædijs, seu bonis propter bona ipsa inducuntur, seu imponuntur onera vt in l. rescripto §. fin. & in l. munerum §. Patrimonium ff. de muneribus, & honoribus, & hoc casu res sic onerata ad quemcumque perveniat, cum illo onere transit, & consequenter clericus, ad quem pervenit, pro illa soluere tenetur, est. n. illud onus certum, reale, & perpetuum ita tenuit Innocentius in c. non minus de immuni. Ecclesi. confil. 7. num. 2. versic. subdit tamen tit. de constit. Archidiaconus ca. primo de immunit. eccl. lib. 2. quem sequuntur ibidem Ioann. Andreas num. 5. in principio, & Geminian. numer. 9. Abb. confil. 53. num. 1. versic. certum est libr. primo confil. 96. versic. cessit autem Angelus confil. 24. Bartol. in dicta l. rescripto, §. vltim. num. 5. ff. de muneribus, & honor. & in l. placet numer. 59. C. de sacrosanct. ecclesia, quem refert Alphonsus Alvarez in speculo Iuris Pontificij c. 35. §. & quo ad principal. versicul. nam si dictum suum, & sic intelliguntur Canon

nes

nes in c. tributum, & in c. magnum 11. qu. 1. & in cap. si quis laicus 16. quæst. 1. & in cap. tributum 23. quæstione. 8. & in c. ex literis de pign. in fin. & in cap. cum non sit de decimis, & in cap. omnis anima de censibus. Canonistæ n. conformiter affirmant prefatos Canones intelligi de illis prædijs, quæ prius erant tributaria, quæ transierunt ad Ecclesiam cum onere suo, Archidiaconus in dict. c. si tributum versicul. hic verò loquitur de illis prædijs. Gemin. ibidem paulo post principium versicul. Item nota quod prædia tributaria & numero primo versicul. dic hic loquitur de illis prædijs. præposit. ibidem num. 6. versicul. alia, verò possidet Ecclesia, & Turrecremata numero primo consilio 2. versicul. alia verò possidet Ecclesia, forte temporalis. Idem sentiunt antiquæ glossæ in præfatis locis, quos Canonistæ sequuntur addentes non posse Ecclesiam de talibus prædijs denegare tributum, nisi per Dominum, cuius est tributum, Ecclesia fuerit à tributo liberata. Tandem circa hunc primum casum dictum fuit, quod licet bona Ecclesiæ tributaria cessent à tributo, ideo non possunt vendicari, seu in filium transire, Gratian. post capit. Generaliter §. novarum decima sexta quæst. prima gloss. in c. tributum in verb. potestatem 11. quæst. prima, præposit. ibidem numero septimo versic. tamen in rebus tributariis; Turrecremata numero primo super verbo si agros, ubi dicit sacrilegos esse censendos, qui agros Ecclesiæ usurparent, etiam si essent Principes, & minus licere Principi. accipere agros Ecclesiæ quam licuit Achab Regi sibi accipere vineam Naboth. libro 3. Regum capit. 16. Bald. in l. placet numero octavo, versicul. 3. nota C. de sacrosanct. Ecclesiis.

Secundus casus est quando impositio onerum non est perpetua, & certa, sed pro varietate negotiorum imminentium immutatur, ut illa impositio, quæ sit, ut dicunt præcitati Doctores, pro solido, & libra, & tunc si res tali onere gravata perveniat ad Ecclesias, vel personas Ecclesiasticas definit durare illud onus, postquàm res pervenerit ad personam privilegiam c. noverint 10. quæst. prima, & cap. 1. de iure patro. libro 6. Ita Archid. in dict. capit. primo, de immun. Eccl. libro 6. quem refert & sequitur Ioan. Andreas numero quinto in fine & Geminianus ibidem numero nono vers. tamen subdebat, & Calderinus dicto consil. 7. de constit. numero secundo circa finem, versic. subdit tamen, & licet paulo post in versic. ista quidem. Idem Calderinus considerata rei gravitate addat, quod ista indigerent declaratione Summi Pontificis, quoniam in Ecclesiæ lesionem possent talia statuta emanare, ipse tamen statim inhaerendo opinioni Iacobi Butrigarii, & Bart. supradictam distinctionem amplectitur. Idem tenet Bald. in l. placet C. de sacrosanct. Eccl. n. 5. vers. postquam autem res facta est Ecclesiæ, ubi verè affirmavit falsam esse opinionem Bar. dicentis quod si per statutum prædia facta sunt tributaria, & ius transiit in Ecclesiam, quod Ecclesia tenetur, statutum n. non potest facere prædia tributaria nisi exprimat tributum & speciem, & quantitatem & qualitatem tributum, nam ea, quæ variantur, nec sunt certa, nec uniformia, non possunt dici tributa idem Bald. in l. nemine numer. 4. C. de sacrosanct. Eccl.

Tertius casus est quando ista onera, seu collectæ, & impositiones imponuntur ratione personarum tantum propter bona, & isto casu, cum non inhaereant rebus, sed ratione personarum potissimum imponantur, consequenter non possunt imponi, nisi subiectis, hoc est civibus, & incolis l. rescripto. §. sciendum, ubi gl. ff. de muneribus, & honoribus. Vnde cum clerici non sint subiecti, non possunt talia onera imponi, nec ipsi, nec Eccl. ad tales impositiones solu-

das tenentur siue antequam pertinerent ad ecclesias siue personas eccl. fuerint imposita, siue postea. Ita præcitati Doctores, & sig. Geminianus in d. cap. 1. de immun. Eccl. num. 1. in fin. ubi concludit ex hoc patere responsum ad omnia iura, quæ in cōtrarium posunt allegari quia loquuntur in prædijs tributariis, & sic quando onera sunt annexa rebus, & non personis. Idem tenuerunt antiqui Doctores, & sig. Fran. Tigrinus de Pisis, qui refertur inter consilia Bartol. lib. 1. consil. 43. incipiente super 2. quæritur ubi affirmavit clericos de iure non posse cogi ad soluendum collectas de bonis patrimonialibus per tex. in c. 1. & 2. de imm. eccl. li. 6. Cum ergo Impositiones censuum, de quibus agebatur; non essent onera certa, & ordinaria, nec perpetua, nec talia, quæ verè & propriè dicerentur realia, clerici, & eccl. ad quas ista bona pervenerunt non tenebantur ad eorum solutionem. Idem Iudicium fuit de solutionibus fiscalibus, nam licet informantes pro arrendatoribus contenderent esse onera perpetua uniformia, & consueti soli ab habitatoribus pro tuitione maritimarum arcium, & militum stipendijs iuxta estimationem, & descriptionem antiquitus in catasticis factam, quia tamen præcitati Doctores affirmabant tales descriptiones, quæ sunt pro solido, & libra, non esse perpetuas, sed mutari pro varietate negotiorum imminentium. Ideo eccl. & personæ eccl. ad istas solutiones non tenentur, licet ad illas perveniant bona huiusmodi oneribus fiscalibus gravata c. 1. de immun. eccl. li. 6. ubi Archidiaconus, Ioan. And. Geminianus nu. 3. Clem. præfenti de censib. & est communis opinio, & ex his merito fuit conclusum contra Arrendatores, & sententiam Brundusinam fuisse reuocandam.

RESOLVT. CXLII.

- 1 Gabella requiritur quod sit imposita à Principe.
- 2 Inferior imponens gabellam tenetur pena centum aureorum.
- 3 Non dicitur posse fieri, quod cum peccato sit.
- 4 Quando altercatur an gabella sit soluenda, vel non, inspicienda est consuetudo.
- 5 Gabella non debet solvi ultra antiquam consuetudinem.
- 6 Publicani tenentur exhibere libros.
- 7 In dubio facienda est interpretatio contra exactorem gabellarum.
- 8 Statutum de non extrahendo frumento à civitate non intelligitur de frumento asportato ad civitatem illam, ubi alio conducitur.
- 9 Gabella debet esse æqua inter omnes personas.
- 10 Exigentes gabellam ultra id, quod debet exigi tenentur ad duplum, & perseverando dolose, puniuntur capitaliter tanquam fures.
- 11 Gabella quoad forenses sunt extorsiones.
- 12 Fraudantes Gabellam iustam peccant.

Quæ Gabella iuste imposita dicatur.

PRO resolutione dubij prædicti dicendum est, quod ad hoc ut gabella iusta dicatur, requiritur, quod sit imposita ab ipso Principe non recognoscente superiorem, secus verò si ab aliquo inferiore imposita sit, nam fraudantes penis non subijcerentur l. deprecatio ff. ad l. Rhod. de iact. not. Bal. in l. his quibus, & ibi in apothill. ad eum litera F. C. de fidei-commis. libert. & in l. cum proponas numer. 9. & ibi in apothill. litera F. C. de naut. fenore, est tex. in l. vectigalia, & ibi idem Bald. cum tot. titul. C. nova vectig. impon. non posse, & latè in cap. 1. numero 2. quæ sunt regalia Ang. in l. aureorum n. 2. C. de iur. aur. annull. immo peccaret imponens ut tradit Abb. cap.

cap. innouamus nu. 1. 2. & 6. extra de censibus; communem esse opinionem affirmat Signorol. de Homod. conf. 35. vers. & primo dico Corn. conf. 268. n. 29. vol. 4. Gram. conf. 69. num. 24. & seq. in ciuil. latè Roland. conf. 91. n. 1. cum pluribus seq. vol. 2. & conf. 34. num. 25. & pluribus seq. vol. 3. Natta conf. 661. num. 1. & 3. & pluribus seq. Burl. conf. 138. num. 2. & conf. 190. nu. 51. & conf. 161. nu. 38. cum seq. Cephal. conf. 39. nu. 57. & pluribus seq. Socia. in fallen. suis reg. 164. Fall. prima Bos. in tit. vectig. qui poss. impon. nu. 1. cum duobus seq. prac. Papien. in forma super solut. pedag. vers. pariter nu. 3. nouissime Rimin. conf. 26. nu. 1. cum sequ. volum. 1. Bertach. latè in tract. de gabell. in 1. par. per totum.

Nam his pedagis ita nouiter impositis, vel etiam auctis abque consensu prædicti Imperatoris licitum erit non tantum fraudare ea, sed quod plus est ipsi constituentes tenentur pena cætum anreorum, & perpetui exilij, vt C. noua vectigal. in rubro, & nigro per totum, & auth. vt nulli iudi. late Gram. conf. 69. num. 3. cum pluribus sequen. in ciuil. 10. pract. Papien. in forma super solut. pedag. vers. panni n. 3. gloss. ceciderunt num. 8. Corn. conf. 268. num. 19. vol. 4. immo vt dixi mortaliter peccant committendo rapinam, vt patet ex autoritate d. Pauli ad Roman. cap. 13. contenti estote stipendijs vestris Roland. d. conf. 91. num. 30. & pluribus seq. vol. 2. quia non dicitur posse fieri quod cum peccato fit, & per consequens gabellam fraudare licebit, vt ibi per Roland. nu. 52. & seq. & conf. 42. nu. 14. in fin. cum seq. & num. 18. & conf. 34. num. 13. & 27. & seq. vol. 3. D. meus Rimin. Iun. d. conf. 26. nu. 6. Cephal. conf. 451. nu. 249. cum pluribus sequ. Claris. Menoch. in tracta. de arbitr. cal. 397. nu. 5. & cal. 394. num. 92. Socia. in fallen. suis reg. 164. fall. 3. Bos. tit. vectig. quæ impon. poss. numer. 13. quo in loco docet, quæ sit iusta causa imponendi num. 12. & qualiter subditis succurratur nu. 7. quod maxime crederem verum si allegantes nouationem circa vectigalia, & gabellas illam prius probauerint, alias secus, facit tex. l. fin. C. noua vectig. impon. non posse; ibi conductorem auaritate extiterit, vt probatum fuerit vt late per Cur. Iun. conf. 124. num. 4. Burl. conf. 190. n. 4. tunc n. si ipsi postea conarètur exigere talia pedagia per vim tenerentur l. Iulia ff. de vi pub. vt not. Gram. conf. 69. nu. 1. cum seq. in ciuili quod est diligenter animaduertendum contra istos publicanos, qui accipiunt datia ad asistum ab ipso Principe, & postea quarunt exorciare homines, & pauperes augendo semper aliquid de nouo, quod eis a lege non permittitur exigere, nisi antiqua, & inueterata fuerit consuetudo, cuius memoria in contrarium non existat, & concurrat etiam cõcessio expressa ipsius Principis, cum scientia eorum, contra quos præscribitur, quorum aliquo deficiente, soluentes non tenerentur, cum ius exigendi acquisitum non fuerit not. Bart. in l. si publicanus in omnibus in prin. num. 1. & ibi Calstr. nu. 3. ff. de publi. & vectig. & in l. licitatio earum num. 1. ff. eod. Bald. in l. cum proponas num. 9. & ibi in apostill. C. de naut. fenor. & latè in cap. 1. nu. 3. quæ sint regal. Abb. in cap. 1. nu. 9. in fin. de conslit. in apostill. litera D. versic. vtrum. &c. Afflict. decif. 409. num. 12. Corn. conf. 268. per totum volum. 4. Natta conf. 661. nu. 25. latè Burl. conf. 138. num. 5. vt pulchrè, & doctè declarat D. Personalis in tract. suo de adipisc. posses. n. 168. cum pluribus seq. pract. Papien. in forma super solut. pedag. versic. panni. n. 4. & Bertach. in tract. suo de gabellis in 1. par. n. 19. cum pluribus seq. & ratio est in promptu, nam quãdo altercatur an gabella sit soluenda de aliqua re Doctores vnanimiter concordant, quod hoc recipit interpretationem, & declarationem ab ipsa exigendi consuetudine, vel non, quæ potissime attenditur not.

Alex. conf. 211. num. 6. lib. 6. Dec. confil. 358. n. 3. Villalobos in commun. opin. in litera C. & ibi Suarez litera G. Roland. conf. 79. num. 79. in fin. cum plu. seq. & n. 84. lib. 3. Pedem. decif. 4. Natta conf. 139. num. 18. & sequen.

Hinc plene sunt iuris peritorum voces, quod gabella non debet solui vitra antiquam consuetudinem, vt per Rol. d. conf. 79. num. 79. in fin. cum seq. & n. 84. vol. 3. sicut eadem consuetudo soluendi, vel non, excusat a pena, vt per Corn. & Alex. locis, vt supra citatis per text. expressum in l. si publicanus in omnibus ff. de public. prout de consuetudine quæ notarium a falsi pena excusat affirmat Personalis in tract. suo de adipisc. posses. num. 168.

Quæ consuetudo aptè, & facillimè dignosci poterit ex libris ipsius gabellæ, ex personis pro eadem re in eis descriptis, vt multoties practicatū fuit in terra Mirandulæ, ex quo publicani coacti fuerunt præsentare libros, quo effecto multi pauperes liberati fuerunt, contra quos porrectæ fuerant infinitæ querelæ, ita docet Vant. in tract. de nullit. tit. a quo, & quibus mod. num. 15. fol. 55. Dec. conf. 496. num. 7. cum seq. Natta conf. 486. num. 5. Claris. Menoch. conf. 21. num. 23. ex quo prædicti libri planè probant, Saly. in l. ex empto in princip. C. de probat. Bart. in l. quædam numularios nu. 3. ff. de edend. & ibi Ang. Ripa in l. admonendi num. 130. ff. de iureiur. Dec. conf. 596. nu. 5. Bos. tit. de vectig. num. 3. Burlat. confil. 138. num. 48. cum seq. ratio est in promptu, quia ex quo confecti fuere ab officiali publico, tanquam a publico approbati probat Crau. in tract. de antiq. temp. in 1. par. n. 230. Menoch. in tract. de arbitr. cal. 91. n. 15. in fin. maximè si sit questio inter gabellarium, & descriptum; secus verò si contra tertium, quia in hoc damnum eius non probaretur contractum Dec. in c. scripta n. 22. in fi. de fide instr. Menoch. confil. 39. numero 72. & in tract. de arbitr. cal. 91. nu. 22. & seq. prout de hoc breuitatis causa me remitto ad ea, quæ in questionibus iam per me latius tradita, & disputata fuere.

Verum si essemus in dubio an prædicta gabella foret soluenda, vel non, semper contra eam faciendæ esset interpretatio, ne soluatur, tanquam odiosissima not. Bart. in l. si pupillus ff. ad l. Falcid. Angel. confil. 485. num. 5. Decius conf. 48. nu. 5. versic. & maximè prædicta, & conf. 457. n. 7. & seq. Crau. conf. 3. in fi. & conf. 231. in fin. & in tract. de antiquit. temp. in 4. par. n. 233. Rum. conf. 112. n. 14. lib. 4. Corn. confil. 199. n. 5. lib. 1. Natt. conf. 274. n. 8. Bos. in tit. de vectig. num. 10. D. meus Hippol. Rimin. in insit. de donat. n. 79. & conf. 26. n. 16. vol. 1. & conf. 163. nu. 12. vol. 2. Burl. conf. 190. num. 28. cum seq. Anchar. conf. 264. nu. 1. & sic concurrentibus duabus causis, semper attenditur illa, quæ minuit gabellam Cacher. decif. 4. num. 5. & 7. in fin. Nec in his proceditur de similibus ad similia not. Bald. in l. 1. C. quæ sit longa consuet. Dec. conf. 48. nu. 5. & conf. 457. num. 7. & ideo statuto aliquo disponente neminem posse deferre frumentum per districtum extra territorium, non intelligitur de frumento delato ex alia ciuitate ad locum statuentium, vt aliò conducere Imol. in leg. cætera, §. sed si quis ff. de leg. 1. Cephal. conf. 538. num. 804.

Quarto requiritur ad hoc, vt gabella subsistat, & ne legitimè ab aliquo possit frandari, vt sit aqua inter omnes personas, modo quo supra in principio tetigi, alias si solutio pedagij esset nimis barbarica, vt puta, quod solueretur vitra tertiam octauæ partis non esset dubium, quod mercatores haberent iustam, ac legitimam causam eam euitandi, ac fraudandi per text. l. vniuersi l. a legatis l. ex postulatione C. de vectig. latè not. Felin. in cap. 1. n. 41. extra de conslit. & ibi

ibi Abb. in apostill. n. 9. in fi. verb. gabellæ; & ibi ver-
fic. utrum circa medium, idem Abb. in c. iniquianus
n. 6. & ibi in apostill. ad eum litera D. verfi. circa hoc
extra de censibus Bertach. in verb. gabella in prin. Rol.
conf. 91. num. 44. vol. 2.

Et ideo Principes debent esse circumspetti, quan-
do imponunt passagerios ad pontes, vel ad loca, in
quibus soluitur gabella, multoties enim solet conti-
gere, quod Princeps ipse, vel Rex non imposuerit nisi
vnum grossum pro salina, & tamen isti passagerij sunt
adeo insolentes, & temerarij, quod de facto accipiunt
duos grossos, & sic augent, tunc enim impune lici-
tum erit mercatoribus causa iuris sui, conseruandi, fu-
gere manus eorum, ex quo sunt pradones, & omne
damnum quod cõtingit Regi propter hos debet refici
per passagerios, quorum vitio hoc accidit arg. l. igitur
ff. de liber. caus. not. Bald. in d. l. cum proponas n.
11. in fi. cum seq. C. de naut. foenor. Angel. in l. aureo-
rum n. 2. C. de iure aureorum annul. Bertach. in verb.
gabella ex quo pedagium auctum dicitur nouum, Ro-
land. conf. 42. n. 12. vol. 3. Menoch. conf. 34. nu. 13.
cum seq. Socin. in Fallen. suis reg. 164. fallen. 2. Ber-
tach. in tract. de gabellis in 4. par. n. 15. & in 9. par.
prin. n. primo, & istud multoties solet euenire quando
Princeps ob refectionem alicuius pontis submersi
auxerit aliquando gabellam, nam refectione ponte isti
insolentes vadunt etiam continuando in exigendo,
quod non permittitur cum cessauerit causa propter
quam ab initio aucta fuerat, ut latè tradit Felin. in c.
1. num. 41. extra de constit. & ibi Abb. in apostill. n.
9. in fin. verb. gabella, prout latè hanc communem esse
opinionem attestatur Rol. conf. 61. num. 45. cum
pluribus seq. vol. 2.

Et vitra plus exigendo, quam debent, tenentur ad
duplum, & perseuerando dolose capitaliter tanquam
de furto puniuntur leg. etiam. & ibi Bald. num. 4. C.
de furto l. vnica. & ibi Bartol. & Angel. C. de super
exact. lib. 10. cap. criminis 25. distin. Anchor. conf.
110. num. 4. Pract. Papient. in forma super solut. pe-
dag. in glos. ceciderunt num. 8. Sicut in simili, qui
plus sal, vel aliud venderet puniretur extraordina-
riè motu Principis Crauet. conf. 6. num. 117. libr. 1.
quod adeo est verum, ut in tali casu iura sanxe re quod
dominus teneatur pro famulo, ex quo cum deputauit,
secundum Castr. conf. 423. num. 6. verfi. nec obstat li-
bro 1. Cagnol. in l. culpa caret. num. 12. cum seq. ff.
de reg. iur. quod est diligenter animaduertendum
per eos, qui retinent datia à Principe, & quando-
que relinquunt eorum famulos ad portas, & passagia,
sed nunquid isti exhibendo institorem, & dando notā
liberentur, vide Felin. in c. Petrus, n. 4. de homicid. Al-
ciat. tract. præsumpt. reg. 3. præsumpt. 40. n. 3.

Et tunc in his casibus fraudatores gabellarum non
tenderentur Deo, nec Mundo, cum sint lucri cupidi-
tate impositæ, quæ quo ad forenses dicuntur extorsio-
nes, not. Bart. & Castr. in leg. vectigalia num. 1. ff.
de publ. & vectig. Bald. late in l. cum proponas nu. 11.
C. de naut. foenor. & in leg. vnica num. 4. & ibi Castr.
C. de cad. tollend. Angel. in leg. aureorum num. 2. &
ibi in apostill. litera A. C. de iure aure. annul. Felin.
in cap. primo num. 14. extr. de constit. & ibi Abb. n.
9. in fin. in apostill. verb. gabella. idem Abb. in c. in-
nouamus num. 5. extra de censibus, & conf. 13. nu.
6. vol. 2. Bertach. verb. gabellarum fraudes Rolan.
conf. 91. numero 25. & seq. vol. 2. & conclusiue conf.
34. num. 28. in fin. cum seq. vol. 3. Natta confil. 655.
num. 7. communem esse opinionem attestatur Bur-
sat. conf. 138. num. 3. Zuchard. in leg. fin. num. 8. &
seq. C. de edict. diu. Adr. tollen. Clarifs. Menoch. in
tract. de arbitr. lib. 1. cas. 397. num. 7. cum seq. fecus
vero quando ex parte Principis, vel eius Officialium
contrarium totum fieret, & superius à me, comme-

morata ab illis obseruarentur, quia tunc bene fateor,
12 ut si quis latenter ausus fuerit fraudare gabellam vi-
tra prædictas penas lege comminatas mortaliter
peccat, cum gabella legitime imponi possit ab habē-
te potestatem, iux. mandatum Christi Saluatoris no-
stri iubentis tributum solui, quæ sunt Caesaris Caesaris,
& quæ sunt Dei Deo, not. Bart. in l. interdum licet in
prin. ff. de vect. & in l. si publicanus in omnibus, & ibi
apostilla litera l. circa med. ff. eo Abbas in proz. Gre-
gor. verfi. Rex pacificus n. 5. & ibi latè in apostill. verb.
gabellis Bertach. verb. gabellarum fraudes in prin.
Roland. d. confil. 79. & nu. 46. cum duobus seq. vol. 3.
Cephal. confil. 451. num. 267. & 358. communem at-
testatur Villalob. in commun. opin. in verb. gabella,
n. 2. & ibi communem dicit Suarez d. verb. gabella,
num. 7. latè Menoch. in tract. de arbitr. cas. 347. num.
2. cum seq. Bos. tit. de fraude vectig. num. 1. cum seq.
D. meus Rimin. iun. confil. 72. num. 47. vol. 1. Bertach.
in tract. de gabell. nona par. prin. num. 1. ex quo sunt
in dolo, & cum alterius iactura lucrum querunt, Ala-
rat. conf. 305. nu. 2. Clarif. Menoch. conf. 18. num. 70.
Craue. conf. 193. num. 2. D. meus Rim. iun. conf. 184.
num. 26. vol. 2.

Nam fuit inuenta, ut Principes habeant facere de-
bitam prouisionem ad manutenenda loca tuta, ab in-
curfione pradonum, & ut teneant securum, & pla-
catum territorium ipsis mercatoribus, & alijs in eo
transitantibus, quod si facere neglexerint vniciq; li-
cuerit eorum fraudare pedagia, quæ hac potissima de
causa, & ratione inuenta fuere, ut not. Bald. in c. 1. con-
uenticulas, num. 7. de pace iuram. firmand. & in Rub.
n. 1. quæ sint Regalia iux. dictum Pauli 13. ad Roma-
nos, ubi dicit Principes esse ministros Dei datia colli-
gentes, & in hoc ipsi seruientes.

RESOLVT. CXLIII.

- 1 Gabellas, & collectas ab Ecclesiasticis exigentes quomo-
do puniantur.
- 2 Satisfactio præstanda ab excommunicatis propter exa-
ctas ab Ecclesiasticis gabellas qualis.
- 3 Gabella & Collecta quibus Ecclesiastici granari non
possunt remitti sine.

Satisfactio competens, quam facere debent exactores
excommunicati ob id quod indebite gabellas
à Clericis exegerunt quæ dicatur.

Gregorius Decimus in cap. quamquam in fine,
de censibus, & Clemens V. in Clem. ult. in fin.
eod. tit. declarauerunt excommunicatos & interdi-
ctos esse eos, qui indebite gabellas & collectas exi-
gunt ab Ecclesiasticis, constitueruntque etiam præ-
dictos non esse prius absolucndos, quam exacta ple-
nariè restituerint, & de transgressione satisfecerint
competenter, dubitari tamen contigit quæ dicatur
hæc competens satisfactio, Cardinalis Zabarella in
d. Clem. ult. in 12. notab. scriptum reliquit iure hoc
definitum non esse, & ob id Iudicis arbitrio relinqui,
& Zabarella traditionem probatur Rolan. in conf.
71. num. 13. lib. 4. & Ignatius Lopez in additio. ad
pract. Criminalem Bernard. Rim. cap. 55. colum.
pen. verfi. si tamen publicani.

Quæ verò dicantur Gabellæ, & collectæ, quibus
granari non possunt clerici abunde scripti in respon-
so hac de controuersia reddito.

RESOLVT. CXLIV.

- 1 Excommunicationes in quas inciderunt à Clericis exi-
gentes Gabellas à locorum Diæcesanis publicande
sunt.
- 2 Epi-

2 *Episcopus non publicans sententiam excommunicationis ab exigente gabelas ab Ecclesiasticis incursum puni- tur arbitrariè.*

Episcopum non publicantem excommunicationem a lege indictam aduersus indebite exigentes gabel- lam a clericis, puniri.

Clemens V. Pontifex Max. cuius in initio supe-
rioris casus meminimus in eadem constitutio-
ne Clem. ult. de censibus iussit locorum diœcesanis,
vt publicent, vel publicari faciant censuras, & excom-
municationes, in quas ipso iure inciderunt publica-
ni, aliq̃ue gabellarum exactores, qui a clericis in-
debitè eas exegerunt. Quia sanè Pontificis constitu-
tio obligat ipsos diœcesanos (vt scribunt ibid. glos.
1. & reliqui interpretes) ex præcepto cuius tran-
gressores puniri debent: verum, quia nulla certa pœ-
na indicta est pro iudicis arbitrio erunt plecendi
quemadmodum post Laud. annotant Cardinal. Za-
barella in d. Clem. vltim. in 1. notab. sic dicimus quod
quando lex pro aliquo delicto statuit in delinquentem
esse animaduertendum; pœnam iudici arbitriam
esse indicendam cum nulla certa sancita sit pœna, si-
cuti diximus alibi.

PRAXIS COMMENDÆ.

RESOLVT. CXLV.

- 1 *Commendatarius dicitur habere beneficium Ecclesiasti- cum, & parum distans à prouisionibus beneficior. n. 2.*
- 3 *Commendatarius perpetuus facit fructus suos sicut cate- ri titulares perpetui, & quid dicatur commenda numero 4.*
- 5 *Pœna cap. licet de elect. habet locum in commendatarijs, sicut etiam habent locum, quæ traduntur. n. 7. & 10. 11. 12. & 17. 18. 19. & 20.*
- 6 *Commenda requirit etatem, & ceteras qualitates sicut verum beneficium, & quæ vide n. 13. & 14. 15. 16.*
- 8 *Quæ habeat commendatarius, vide num. 9.*

Commendam obtinens an dicatur obtinere beneficium Ecclesiasticum.

1 **R**espondi, quod Commendatarius dicitur habere beneficium Ecclesiasticum c. dudum il. 2. de electione c. si plures 21. quæst. 1. Io. Monac. n. 7. Archidiacon. & alij in c. nemo deinceps 15. de electione in 6. Federicus de Senis in tract. de permutatione beneficiorum q. 15. per totam Milis in repertorio verbo beneficia commenda n. 11. & verbo commenda an sit canonicus titulus Guid. Pap. quæst. 559. vers. quinta conclusio Rebuff. de pacificis possessor. n. 15. cum sequentibus Lambertin. de iure patronatus lib. 2. p. 1. quæst. 6. art. 14. per totum Gomezium in regula de infirmis quæst. 13. & in reg. de impetrantibus benef. vancan. per obitum familiar. Cardinal. quæst. 6. & in reg. de triennali quæst. 5. Alphonsus Hoieda de incompatibilitate beneficiorum part. prima cap. 14. nu. 6. & 2. p. cap. 4. num. 11. Mandosius in regula de verisimili quæst. 3. nu. 2. & in reg. 32. quæst. 7. num. 12. Puteus decif. 158. nu. 4. lib. 1. Rota decif. 765. nu. 5. parte 3. diuerfor. Nam commenda perpetua a beneficijs parum, aut nihil distans ab alijs prouisionibus beneficiorum, & sic in bulla illis dicitur, vt commodius onera sustentare valeas de alicuius subuentionis auxilio pro- uidere cupientes, tale beneficium autoritate Apo- stolica concedimus, & commendamus, ac prouide- mus, per te quamdiu vixeris obtinendum, & pos- sidendum, ita quod durante commenda huiusmodi
Aloyf. Ricc. Praxis. Pars III.

de fructibus, & redditibus ipsius disponere, & ordina- re valeas &c. quam formam assignat Rebuff. in praxi tit. de commenda n. 28. de pacificis possessoribus nu.

43. vnde talis commendatarius perpetuus facit omnes fructus suos sicut alij titulares perpetui Casadorus decif. 33. nu. 5. super regulis Rebuff. de pacificis possessoribus nu. 43. Mandosius in d. reg. 30. q. 3. nu. 4. Puteus decif. 25. n. 3. & 4. lib. 1. & dicitur talis commenda perpetua dispensatio palliata ad obtinendum aliquod beneficium, aliàs obtineri prohibitum, sicut etiam vnio temporalis Gemin. consil. 38. num. 11. Casad. decif. 33. nu. 5. super regulis, & decif. 2. de vnionibus num. 9. Mandosius in reg. 33. q. 30. num. 3.

5 Hinc pœna cap. licet canon. de electione lib. 6. contra non promouentes se infra annum habet locum in his commendatarijs perpetuis clem. in agro. §. certum de statu Monachor. ibi infra annum computan- dum a tempore collationis, & commissionis, & antea dixerat conferri nequeat, neque committi, & per com- missionem intelligitur de commenda Rebuff. de pacif. possessor. numer. 42. vers. & sicut tenetur infra annum Mandosius in dict. reg. 33. quæstion. 7. numer. 10. & 11.

6 Requirit quoque talis commenda etatem, & alias qualitates legitimas sicut verum beneficium cap. nemo deinceps, de electione lib. 6. Caputaquensis de- cif. 127. num. 3. part. 1. sic potest esse index Apostoli- cus commendatarius perpetuus iuxta d. c. statutum de rescript. lib. 6. vt latè tradit ibi Gomez. num. 77. in 9. ampliatur. Calsaneus in consuetudinibus Burgund. in rubr. de successione des bastards §. 3. num. 88. Ita vt dispositio tex. in cap. quoniam Abbas 14. de of- ficio delegat. cum quo concordat lex 47. ad finem.

7 titul. 18. Partita 3. dicentis, quod delegatio facta dignitati non expreso nomine proprio transfit ad successorem, habet etiam locum in commendatario perpetuo, vt Decius ibidem nu. 4. vers. & ista tertia Mandosius in dicta reg. 32. quæst. 7. nu. 8. & 9. Item

8 talis commendatarius perpetuus potest præsentare, & eligere, & conferre, sicut quilibet alius prouisus, vt plene per Rebuffum in praxi tit. de commenda num. 60. & 61. habet etiam liberam potestatem in spiri- tualibus, & temporalibus Abb. in cap. cum nobis olim vlt. notab. de electione Rebuff. de pacif. possessor.

10 nu. 41. ac propterea potest locare fructus ad plures annos sicut alij titulares, & in eis habet locum capit. vestra de locato Calderin. in consil. 8. an commen- datarius per totam sub tit. de locato. Rom. consilio 350. in casu proposito a nu. 8. Rebuff. in praxi tit. de

11 commenda numer. 62. hinc reg. de infirmis resig. in- trats in commendis perpetuis Calsador. d. decif. 32. per totam super regulis; Gomezius in dicta reg. de infirmis quæst. 13. per totam, & expresse probatur ex eadem regula quæ est 18. de viginti in illis verbis, vel illius commenda celsierit Rota decif. 80. num. 2. lib. 3.

12 diuerforum, sicut etiam reg. de publicandis resigna- tionibus locum habet in perpetua commenda, vt fu- se per Gomezium super eadem reg. q. 3. per totam.

13 Hinc in impetratione alterius beneficii debet fieri mentio de tali commenda, aliàs gratia foret nulla, glos. verb. commendare versic. sed nunquid habens talem commendam in cap. nemo, & ibi Menochius num. 4. & omnes de electione lib. 6. Capicius decif. 3. num. 6. Puteus decif. 272. lib. 2. num. 3. pariter illegiti-

14 mus non dispensatus talem commendam habere, non potest Rebuff. in praxi tit. de commendis nu. 63.

15 sicut commendatarius potest transfigere super fru- ctibus sui beneficii commendati, ac eos vendere Ge- minianus consil. 27. pro declaratione in fine Capicius decif. 3. sub num. 9. Rebuff. de pacif. possessor. sub num. 40. Item talis commenda inducit incompatibilitatem inductam a cap. de multa de præbendis, & extrauag. execrabilis eodem tit. vt post longam di-

G spura-